

Redacția sa, Administrația unea și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.
Scrisorile nefranțate nu se pri-
mesco. Manuscrisurile nu se re-
trimite!

Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primesc în Viena
Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler
(Otto Mas), Heinrich Schalek, Alois
Berni, M. Dukas, A. Oppel, J. Dan-
enberg; în Budapesta: A. V. Gold-
berger, Anton Meser, Eckstein Bernat;
în Frankfurt: G. L. Dausbe; în Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiilor: o serie
pe săptămână pe o colônă 6 cr.
și 30 cr. simbru pentru o pa-
gină. Publicării mai dese
după tarifar și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
serie 10 cr. v. a. s. 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(NUMĂR DE DUMINECĂ)

„Gazeta” este în fiecare zi.
Abonamente pentru Anstr-ugaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și strălăutate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se prenumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
la administrație, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în
casă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. s. 15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 203.—Anul VII.

Brașov, Duminecă 10 (22) Septembrie

1889.

Brașov, 7 Septembrie v.

După ce a lipsit mai multă vreme, căutându-și de sănătate la băile de mare din străinătate, ministrul președinte Tisza éráși s'a reîntors în țară și îndată a alergat la conventul bisericei calvine în Leva.

Negreșit, că din atingerea cu coreligionarii săi calvini, d-lu Tisza a voit să-și ia nou curagiu pentru luptele grele, cel mai așteptat de aci încolo.

Și într'adevăr nu e lucru puțin cel așteptat și ce se așteptă ați dela căpetenia guvernului unguresc. Amărăciunea populației statului crește vedându cu ochii. Totu mai mult se dau pe față păcătoșile guvernului și re-tele administrației sale de până acuma. Speranțele într'o îmbunătățire a stării financiare nu s'au împlinit. Numai pierderi și deficite se vestesc din toate părțile și la grelele sarcini se mai adauge acum și o recoltă rea. Pare că ar fi lucru făcut, că nimic, pe ce pune odată mâna guvernul Tisza, nu vrea să prospereze și să aducă råde bune.

In asemenea împrejurări e lucru firesc, că toți se întreabă: ce va mai face, ce va mai întreprinde acum d-lu Tisza ca să potolească nemulțămirea generală, ce crește și se umflă ca unu povoiu din oră în oră, din minutu în minutu?

Și nu numai noi cei desmoșteniți, pentru cari nimeni nu se mai îngrijesce ați la stăpânire, nu numai naționalitățile nemaghiare, ale căroru drepturi sunt ați luate în risu de către șovinistii dela putere, se plângu în contra stărilor de lucruri create de guvernul Tisza, ci și poporul maghiar însuși, care totdeauna s'a bucurat

de protiă și de privilegiu și n'a fostu niciodată tractat cu ură și dispreț ca Nemaghiarii.

Parcă Tisza ar avé presemțulu, că lucrurile s'au îngroșat forte tare, căci la banchetulu din Leva a dîșu, că unu bărbat publicu trebuie să aibă curagiulu de a pași în contra defăimărilor.

Ministrulu-președinte pretinde dér, că este defăimat și promite că va da pieptu cu defăimătorii lui.

Ce ciudățenia a sorții! Unu ministru, care se credea „atop-ternicu” și în îngâmfarea lui își croise unu sistem completu politicu de susținere și defăimare, numai ca să potă lovi cu atătu mai bine în limba și naționalitatea Românilor, Slovacilor, Sârbilor și a., despre care crede că stă în calea fericirii sale și a statulu, acestu ministru se plânge acum că este el însuși defăimat!

Dacă Români, Slovaci, Sârbii acasă pe d-lu Tisza, că le-a călcatu drepturile, că-i prigonesce și că i-a scos așa dîcîndu cu totulu din cadrulu constituției, timbrându nișintele lor drepte și sfinte ca nisce nișinte „dușmane statulu” — îl defăimă.

Dacă opozițiunea ungurescă îi aruncă în față destrăbălarea administrației, corupțiunea ce a lățit o sistemul s'eu pretutinden, volnicile nesfârșite ale omenilor săi și risipa lor cu banii statulu — îl defăimă.

Dacă în fine populațiunea fără deosebire îl acasă, că, de când a venit la putere, n'a făcutu decât a urca dările necurmatu și a aduce pe bieții țărani, talpa țării, la sapă de lemn, ér pe cei din clasele proprietarilor, indus-

triazilor și comercianților ai păgubi mereu — îl defăimă.

Dău în fața acestor felu de defăimări are d-lu Tisza lipsă de mare, forte mare curagiu ca să le stea împotriva cu peptulu deșchis.

Tristă curagiu este însă acesta!

Insă d-lu Tisza și-a ridicat paharul la banchetulu calvinesc din Leva pentru ca să sosescă timpul adevăratei culturii și libertății, care nu vrea să scie de armele suspiționării.

Nu cumva crede ministrulu-președinte, că el însuși va fi în stare să aducă aceste timpuri fără îndoieală de toți dorite? Mare curagiu mai are și multu se mai încrede în puterile sale primulu ministru unguresc!

Dér dacă ar avé câtu de puțină pîtrundere, d-lu Tisza ar trebui să recunoscă, că prima condițiune, ca să sosescă timpul acela al adevăratei libertăți, când suspiționările și defăimările cele reuțiciose nu voru mai avé nici-o trecere, este căderea sistemulu de guvernare, care s'a ridicat și se susține numai prin suspiționări și defăimări.

Și cădendu sistemulu, alu căruia tată este d-lu Tisza, nu scimă dău, cum va mai puté rămâne Tisza.

Speranțele lui Tisza, că cabinetulu reconstruit va face totulu cu reforma lui de administrație, sunt totu așa de deșerte, ca și speranțele lui, că-i va succede a maghiarisa statulu.

Ca să viă împărăția culturii și a libertății adevărate n'avem lipsă de reorganizarea și centralizarea sistemulu de maghiarizare, ci avem lipsă înainte de toate de omeni cinstiți și înțelepți, cari să sîmță în adevăr cu poporele,

să le înțeleagă și să le conducă pe cărări bune și roditoare.

Ca să se potă săvârși acestu lucru și guvernulu să se potă încunja cu bărbați, cari să voiescă binele poporelor și să stăruiescă sinceru pentru mulțumirea și fericirea lor, trebuie cu totulu altceva, trebuie mai întâiu de toate ca cei dela guvern să aibă adevăratu sîmțu de dreptate și de libertate.

Nefericită va fi și va rămâne ori-ce încercare de a lecul relele existente, până ce nu se va smulge rădăcina lor, care este pofta nesățioasă de maghiarizare și până ce nu se va introduce unu regim, care să măsore cu măsură egală tuturor poporelor, respectându cu sfințenia cultura și libertatea lor națională!

Revista politică.

Din năuntru. Sesiunea viitoare a dietei unguresc va fi unu din cele mai de interesu. Guvernulu va avé grea luptă cu opozițiunea. Pe când toile guvernulu caută să imbecile lumea cu apă rece, că *bugetulu* e echilibrat, că finanțele mergu spre bine, opoziția va căuta să dovedescă, că cifrele bugetulu sunt false, că cu darea pe spirit guvernulu a făcutu fiasco îndoit, avendu deoparte mai puțin venituri, de altă parte împunându-se producțiunea spiritulu.

Afacerea Kokan de sigur va ridica furtună în dietă. Acestu fostu funcționar mare în ministerulu de comerț, care a defraudat sume mari de bani, a declarat în zilele acestea înaintea tribunalulu, că nu numai el a luat bani din casele ce le administra, ci și alți funcționari, căci mai era o cheie, pe care altulu o ținea. A mai spus, că fostulu ministru de comerț Szecsenyi a împrumutat 10,000 fl. spre scopuri electorale, că atătu ministrulu, cât și secretarul de

FOILETONULU „GAZ. TRANS.”

Stânge foculu până ce nu ia flacăra.

de contele Leo Tolstoi.

In satu trăia țeranulu Ivanu Scerbacov și îi mergea bine. Elu era încă în toate puterile, era omulu cel mai sirguincios în totu satulu și avea trei fii, cari îi ajutau; cel mai mare era însurat, cel de mijlocu abia devenise flăcău, și și cel de alu treilea era destul de mare, ca să scie umbra cu caii și cu plugulu. Nevasta lui Ivan era o femeie cu minte și economă, liniștită și muncitoare era nora lui. Gură, cari numai să mănec dér să nu lucreze, nu se aflau la casă, afară de tatălu său bătrân — acesta zăcea bolnav de asthmă pe cupertor acum deja alu șeptelea anu. Ivan avea totu ce-i trebuia în deajuns — trei cai și unu mănzu, o vacă c'unu vițel, cincisprezece oi. Femeile coseau pentru bărbați și lucrau la câmpu, bărbații își îndeplineau munca lor țărănească. După ce strângeau noulu grâu de pe câmpu, mai aveau încă din cel vechiu prea destul. Cu ovésulu își plăteau dările și și procurau cele de lipsă. Ivan n'avea decât să trăiescă cu copii săi. Dér lipit de curtea lui trăia veci-

nulu Gavrilă șchiopolu, fiulu lui Gardei Ivanov. Intre ei isbucni dușmăniă.

Până când a trăit bătrânulu Gardei și în curtea vecină porunca tatălu lui Ivanu, țărani trăiau ca nisce buni vecini. De aveau trebuință femeile de o sită ori de o doniță, de le trebuia bărbăților o scândură ori o rotă, trimeteau unulu la altulu și și ajutau. De se rătăcea vițelulu vecinulu în aria de treierat — îl goneau de acolo și diceau numai: grijiți de vițel, căci la noi încă nu s'a isprăvit cu trieratul. Ferit'a Dumneșu, ca să fi ascunsu ceva unulu de altulu, ca să fi închis aria de trierat ori șura, ori să fi mersu chiar la judecătoria cu vre-o pîră — așa ceva nu obicnuiau a face.

Așa trăiau ei pe vremea celor doi bătrâni. Altfel fu însă, când tinerii ajunseră a stăpâni curțile.

C'unu lucru de nimic se ncepu.

Nora lui Ivanu aduna ouș pentru Pasci, și și lua în fiecare di unu ouș proșpătu ouat din coșulu dela telégă în șură. Probabil că copii au spăriat gâina, ea a sburat peste gardu la vecinulu și a ouat în curtea lui. Tînăra femeie aude gâina cotcodăcîndu și și gândește: acum nu e timp, trebuie să

deretic în casă pentru sîrbători; mai târziu mă voi duce să iau oulu. Săra merge în șură — nici unu ou însă nu găsește în coșulu telegii. Ea întreabă pe socră-sa, pe cumnatu-său, dacă nu l'au luat ei. Nu, spun ei, noi nu am luat oulu. Dér Tarasca, cumnatulu cel mai tînăr dice:

„Gâina ta a ouat în curtea vecinulu, acolo a cotcodăcîtu, de acolo a sburat îndărăt.”

Tînăra femeie se uită la gâina ei; acăsta șede pe o rudă lângă cocoluș, ochii ei încep a se nchide, ea stă să adormă. Bucuros ar fi întrebatu gâina că unde a ouat — dér gâina nu pôte răspunde. Și tînăra femeie se duse la vecin.

Bătrăna tocmai îi ese înainte.

„Ce vrei tu, nevastă?”

„Gâina mea, bunico, a sburat ați la voi — n'a ouat undeva vr'unu ou?”

„Nici c'am vedu'to cu ochii. Cu ajutorulu lui Dumneșu ale noastre ouă deja de multu; oușele noastre le-am adunat, străine nu ne trebuiesc. Noi, draga mea, nu mergem în curți străine să adunăm ouș!”

Cuvintele acestea mahniră pe tînăra femeie; ea spuse o vorbă de prisos,

vecina îi răspunde la ea cu două vorbe de prisos — și acum se încep cërta. Nevasta lui Ioan, care căra apă, trecu pe lângă ele, și ea se amestecă în cërta; nevasta lui Gavrilă veni și ea totu de-a fuga, ocări pe vecina, pomeni de ceea ce a fost și adause ceea ce n'a fost. Era o larmă ce te asurșia! Toți strigau, îi lua gura pe dinainte și rostiau grele cuvinte. Tu ești așa și așa.... tu ești o hōță.... o destrăbălată.... tu și omori bărbatul cu venin. — Și tu ești o cerșitoare.... a-i găurit sîta mea.... până și cobilița noastră o ai, dă-o încoce.

Îi apucă cobilița și varsă apa din donițe, își rupu hainele de pe ele, se bat. Tocmai venea Gavrilă cu căruțulu dela câmpu, elu sări în ajutorulu nevetei sale. Acum veni și Ivanu cu fiulu său cel mai mare și toți se încăierară amar; elu era unu om tare, dădu brânci celorlalți, lui Gavrilă îi rupse unu smoc de pîră din barbă. Satulu întregu se adunase și numai cu greu au putut fi despărțiți cei ce se băteau.

Acesta fu începutulu.

Gavrilă își înfășură părulu smulsu într'o hârtie și plecă la judecătoria comunală.

„Nu pentru aceea”, dîse el, „am

statu Matlekovici luau din cassă avansuri de bani, că totu din banii acestora a împrumutat la avisul ministrului și pe alți funcționari, că se făceau cheltuieli orbe în ministeriu, așa în anul expoziției din Pesta s'au cheltuit 80,000 fl. numai pentru birji. Aceste mărturisiri ale defraudatorului Kokan au făcut sângeru între guvernamentali, și fostul ministru Szechenyi cu secretarul de stat Matlekovici au publicat câte o declarațiune dîcîndu, că sîntu neadevurate cele spuse de Kokan. Tribunalul însă a amînatu procesul, pentru ca să se cerceteze, decît mărturisirile lui Kokan despre defraudări s'evîrșite și de alți funcționari sîntu adevărate, și să se dovedească, cine păstra a doua cheiă a cassei expoziției unguresci din Pesta.

Opoziția va face de sigură interpeleări în dietă în această afacere, care arată veditu gradul de imoralitate, de risipă și destrăbălare, în care se află administrația sub regimul tiszaiștu.

Nici nu isprăviseră diarele cu afacerea Kokan, și eti că se grăbi deputatul sasu guvernamentalu *Baussnern* din cercul Agnitei să le dea și elu temă de vorbitu. Nici să se fi vorbitu cu stăpănu-său Tisza, ca să mai dea la o parte de pe tapetu afacerea Kokan, și nu s'ar fi nimeritu mai bine vorbirea sa dela 13 Septemvre cătră alegătorii săi sași. Foile unguresci ale guvernului s'au și grăbitu a scrie, și scriu încă și ađi despre ortacul lui Tisza, care a găsit cu cale, ori mai bine dîsu a cutezatu să se atingă de naționalități într'unu modu, care trebuie să le indiguesze. A dîsu a decît deputatul sasu, după ce s'a declarat din nou pentru desvoltarea unitară națională maghiară a statului, pentru ideia de stat maghiară, pentru ca Sașii să se supună acestei idei a maghiarisării, pentru întărirea pozițiunei maghiarismului, fiindu acesta și în interesu imperiului germanu, — a dîsu, repetăm, că afară de Sași, celelalte naționalități graviteză în afară, că Sașii nu trebuie să scotă castanele din focu pentru elementele dușmane statului ale celorlalte naționalități de limbă nemaghiară, care sîntu de dece și de douăzeci de ori mai mari la număr decît Sașii.

Puțină ne pasă nouă, decît deputatul *Baussnern* va îmbrăca atila, va încălța cisme cu pinteni, își va unge mustățile cu behe și va dîce „isten“ în locu de „Gott“. Vorba e, că de unde și-a luat elu cutezanța, ca să nu dîcînu altfelu, de a timbra naționalitățile nemaghiare de dușmane statului, care nu e numai alu Maghiarilor, ci alu nostru alu tuturor, stat poliglotu, er nu maghiaru? De unde atata îndrăsnelă de a dîce, că naționalitățile nemaghiare

— afară de Sași! — graviteză în afară? D-lu *Baussnern* rămăna sluga ori lachelu politicu alu d-lui Tisza, der să dea pace naționalităților nemaghiare, care vrău să rămăna ceea ce sîntu, er nu să se facă vîndătoarele limbei și naționalității lor.

Rămăne ca foile naționale săsesci să desaprobe purtarea d-lui *Baussnern*, căruia se vede că-i arde sufletul de sete după vr'o decorațiune ungurescă, ca cea care a capetat'o în dîlele trecute deputatul sasu guvernamentalu *Fluger* din Bistrița, totu pentru supunerea sa ideii de stat maghiaru, purtare ce de minune a caracterisat'o cu acestă ocaziune unu altu sasu toastăndu pentru *renegați*.

Pe când regimul ungurescu cu lacheii săi politici bate câmpii în nebuna credință, că Nemaghiarii își voru lăpăda limba și naționalitatea ca să se facă Unguri, lucru ce nu se va întempla cătu va fi lumea, pe atunci în Austria lucrăză Cehii din răsputeri la realizarea planului lor, de a se încorona monarhul nostru ca rege alu Boemiei, care să aibă apoi și ea miniștrii săi, cum au Ungurii. Foile unguresci au amenințat, că de se va face încoronarea ca rege alu Boemiei, Ungaria se va rupe de Austria, rămăndu unită cu ea numai prin monarhă. Foile cehe le-au răspuns, că cu atătu mai bine va fi decît Ungurii voru face acestu lucru, căci atunci cel puțin se va îmbunătăți în Austria starea financiară și economică. Acestu răspuns, a făcutu sângeru în Pesta, unde credeau că voru speria pe Cehi cu amenințări de felul celor de mai sus. Tema celor din Pesta e, că prin încoronarea boemă se va pune temelia federalismului și egalei îndreptății naționale în monarhia și se va da o lovitură de morțe supremației de rassă dualiste.

Din afară. Foile unguresci atrag atențiunea guvernului asupra următoarei comunicări ce o face „*Ođjek*“, dîarul guvernului sêrbescu după foia „*Svoboda*“, care apare în Nișu: „*Fraților noștri de dincolo de Dunăre nu le mai e cu puțință a rămăne sub guvernul ungurescu, și ei caută a se coloniza pe teritorul nostru. La 29 Augustu v. venira cu trenul 40 de bravi grănișeri, ca să vadă pămînturile din cercul Kosanic, ce sîntu destinate de guvernul sêrbescu pentru colonii și care au să se împarta la 150 de familii. Emigranții sîntu omeni sănătoși, puternici și cu stare bună, cari potu chiar dela început să se colonizeze cu succes. Ei sîntu din Starceva și Omolice de lângă Panciova. Inainte cu cinci dîle au emigratu cinci familii, industriași*

din Panciova, în cercul Toplic. Din ordinul ministrului de lucrări publice și construcțiuni, emigranții au la dispozițiă calea ferată fără nici o plată“. Foile unguresci strigă, că cei din Serbia uneltescu printre Sêrbii din Bănatu și Țera ungurescă. Der ore de bine fugu acei omeni? De ce nu cere reptila „*Neues Pester Journal*“, care strigă mai tare, ca guvernul să ia măsuri de a înlătura relele, ce silescu familii întregi să se părăsescă căminul, în care nemu de nemul lor s'au pomenitu? Trebuie că grele și amare sîntu suferințele, ce silesc pe omeni la unu astfelu de pasu.

Din Paris se scrie cătră „*Pester Correspondenz*“, că în cercurile bine informate se crede serios, cumcă alianța defensivă între Francia și Rusia e deja asigurată și aprăpe de a se încheia. Asta ar fi o dungă trasă peste socotela monarchiștilor și boulangiștilor, dîce numita foia, căci alianța cu Rusia, chiar în forma cea mai inofensivă, ar însemna câștigarea tuturor inimilor franceze. Celu ce-i aduce Franciei acestă alianță, acela fi aduce împlinirea visurilor sale ferbinți, nu de a ataca pe Germania, ci de a se apăra de ea și de Italia. Cei din Berlinu, Viena și Roma însă nu credu, că numai acesta ar fi scopul alianței franco-ruse.

Ce a fostu România pentru Bulgari?

În dîlele acestea a muritu la Parisu marele patriot bulgaru și președinte alu sobraniei (cameră) *Zaharia Stoianovă*. Pentru a arăta Românilor ce omă a fostu acestu luptătoru fără pregetu pentru poporul bulgaru, der mai alesu ce a fostu România pentru poporul bulgaru, și negreșitu că pentru tôte poporele dela Balcani, reproducem scrisoarea de mai josu, ce răsosatu mare patriot bulgaru a adresat'o d-lui redactoru alu „*Telegrafului Român*“ din Bucuresci, *Z. C. Arbure*, în momente de grea cumpăna pentru Bulgaria. Eti acea scrisoarea plină de iubire pentru România:

Amicilor! Nu esistă unu singuru Bulgaru mai multu s'eu mai puțin inteligentă și patriotu, care n'ar fi călcatu pămîntul liberu alu României și nu s'ar fi folositu de ospitalitatea frățescă a Românilor. Într'o epocă de o jumătate secolu, într'o epocă grăsnică și negră pentru noi, privirea poporului bulgaru a fostu pură pîntită asupra malului stângu alu Dunărei. Totu ce e onestă și nobilă, totu ce avea vr'o inițiativă și fiu coprinșu de ideia d'a salva patria s'a nenorocită, totu ce n'a pututu trăi și respira în Bul-

garia robită, lucra și trăia în sfînta Româniă. Mi-aducă aminte precum și-aducă aminte toți amicii mei, că cuvintele: *România, Bucuresci, Giurgiu, Ploiesci, Brăila, Galați* și așa mai departe, au fostu pentru noi cuvinte sfînte și egale cu cuvintele din sfînta scriptură. Când vr'unul din patrioții noștri, prigonitu crudu de guvernul otomanu, scăpa, în fine, din ghiarele străinului neîndurătoru, elu găsia refugiu într'unu orașu alu României.

Da, fraților Români, pămîntul vostru a fostu pentru noi pămîntul făgăduitu. La începutul renascerei noastre naționale, cele dintăi voci, cari ne treziră din somnul robiei, s'au auditu din România. Țera voastră a fostu pentru noi focarul luminat alu libertății, speranța în viață nouă, în progresu. Deși vasali puternicilor Sultani, Români au îndurat, ba chiar au patronat organizarea comitetelor revoluționare, au permis lui *Panovsky* să pronunțe discursurile sale infocate, au permis lui *Liuben Caraveloff* tipărirea diarelor „*Svoboda*“ și „*Nezavisimosti*“. Voi ați permis neastemperatului *Botew* să ne trimită „*Cuvîntul refugiatului bulgaru*“ și apoi a edita „*Snamea*“ (stindardul), organe de publicitate, cari, dacă ar fi apărutu acum în Bulgaria, ar fi indignat de sigură elementele din care se compune tagma trădătorilor patriei noastre multu încercate.

Pămîntul vostru a hrănit pe apostolii libertății bulgare, pe luptătorii uriași ai independenței noastre, pe *Levsky*, *Bencovsky*, *Hadji-Dumitru*, *Caragea*, *Colov*, adică întregul șiru al martirilor noștri, căduți apoi pe câmpul sfîntei lupte, morți în ștrîngă și prin temnițele turcești.

Salutare der pămîntului sfîntu alu României, să fiă bine cuvîntat! România a fostu a doua patriă pentru mii de martiri ai noștri.

După liberarea Bulgariei, simpatia poporului român a rămasu nemărginită pentru noi. La 1885, când dușmanii năvăliră sub zidurile *Slivnicei* și ale *Vidinului*, când am fostu părăsiți de Europa întregă, atunci numai în pieptul român s'a găsit o inimă plină de compătimire pentru noi, numai în parlamentul român s'a ridicat vocea pentru cauza dreptă a poporului bulgaru.

Am fostu atunci în capitala României și am văduțu cu ochii mei, că nenorocirile noastre au fostu ca și ale voștre și că triumful victoriilor noastre vă bucura, precum aru fi fostu triumful vostru.

În dîna nefastă de 9 Augustu, când de la Nordu se grămădeu nori negri asupra patriei noastre, când libertatea bul-

lăsatu să mi crească barba, ca să mi o smulgă unu ticălosu ca *Wanika*“.

Și nevasta lui se fălea inaintea vecinilor, că pe Ivanu l'au datu pe mîna judecătorei și va trebui să mîrgă în Siberia.

Încă din prima dîi bîtrănul de pe cuptoru căuta să îmlăndescă pe ai săi, der tinerii nici că lă ascultau. Elu le dîse:

„Lucru de nimicu faceti, băieți, din lucru de nimicu începeți, scie Dumneșeu ce istoriă. Găndiți-vă, că certa s'a iscatu dintr'unu ou. Decît copii au luat unu ou, ei bine — Dumneșeu cu ei. Ce lucru mare e unu ou! Bunul Dumneșeu dă la toți. Decît a scăpatu o vorbă rea, fă er lucrurile bune și dă pildă, cum trebuie să se vorbească mai bine. Decît v'ați bătutu — omenii sîntu plini de păcatu — și acesta se întempla căte odată. Mergeți acum și vă împăcați — și apoi uitați cele ce s'au petrecutu. De aveți însă ceva rău în gîndu — veți păți'o voi înși-vă rău.“

Tinerii nu băgară în sēmă vorbele bîtrănului, ei își gîndeu: elu vorbesce numai așa, spre a bombăni ca bîtrăni.

„Barba nu i-am smuls'o“, dîse Ivanu,

„el singuru și-a smuls'o și fiul s'eu imi sfîrtică cămașa de totu — eti cămașa.“

Pentru cămașă făcu o jalbă. Ei se pîriră la judele de pace și la judecătoria comunală. Pe când procesuau, se perdă la *Gavrila* cuiul dela oiștea telegei. Femeile dela *Gavrila* clevețeau pe fiul lui Ivanu, că elu a furatu cuiul. Amu văduțu, dîceau ele, cum se furișă noptea la telgă, și cumătra a dîsu, că s'a opritu cu căruța la cărciumă și a oferitu cărciumarului cuiul spre vîndare.

Erăși se începă jălbile. Și în curți nu s'audu, dî de dî, decît injurături și căte odată ajunge lucrul și la încăierări. Și copii injură, învătă dela cei în vîrstă; decît femeile se adună la riu, ele nu bată atătu rufele cu mainul, cătu mai multu le umblă limba — și totu numai spre rău.

La începutu se clevețeau numai bărbății, mai târziu însă, îndată ce nu era ceva încuiat, se furau în faptă; și astfel învătă și pe femei și pe copii să facă așa. Ei trăiau unii cu alții totu mai rău. Ivanu *Scerbacov* ca și *Gavrila* șchiopolu se pîrau necurmatu în adunări, la judecătoria comunală, la judele

de pace, așa că începă a fi urți la tôte judecătoriale. Aci face *Gavrila* pe Ivanu să plătescă pedepse în bani ori în aduce în arest, aci Ivanu pe *Gavrila*. Și cu cătu mai mare pagubă își facu, cu atătu mai tare cresce furia lor. Căni când se înhață, cu cătu durăză mai multu încăierarea, cu atătu devin mai turbați. De lovesc unu căne dîndărătu, elu crede că celălaltu ilu mușcă, și se ațită și mai tare. Așa și țeranii aceștia: ei își tîrăscu jalbele inaintea judecătorei, aci este pedepsitu unu, aci celălaltu, ori se bagă unu pe altul în arest — și pentru tôte acestea flacăra dușmăniei, devine totu mai mare. Așteptă numai, că țiu face-o eu! Și așa o duseră șese ani îndelungați. Bîtrănul de pe cuptoru îi vorbea mereu fiului s'eu la inimă:

„Ce faceți voi, copilor? Aruncați socotelele voștre cătu colo, lămurii-vă nu duceți pré departe amărăciunile — va fi mai bine. Cu cătu vă veți mânia și infuria mai multu, cu atătu va fi mai rău.“

Nimeni n'asculta însă de bîtrănu.

(Va urma.)

Trei amici.

După *Fritz Mörlin*.

Era o dîi frunoză de vîră, când la tîrgul din B. se întelnuiră trei cunoscuți cari erau prietini bunii încă de pe când se aflau ca studenți la școala de agronomiă din M. Fiecare dintre ei fu surprinsu în modu plăcutu, când începă a se recunoșce de pe trăsurile fețelor, căci totu omul se bucură, când se pôte întelni c'unu cunoscutu din tinerețe, care îi revocă în memoriă acele dîle fericite. Din cauza asta bucuria celor trei amici din tinerețe numai mică nu s'a pututu numi, când își dădură mînil și se întrebă mai totdeodată: Cum își merge ție, Ione? *Vasilie*, ce mai faci tu? Și tu *Nicolae*, mai trăiesci? Acestei salutări veșele îi urmă însă o tăcere adîncă, căci privirea lor nu era de astfelu, ca dintr'însa să fi pututu omul conchide la o stare bună a lor.

Ei se aședară la o masă mai ferită. Se părea că nu are să fiă o petrecere de Dîmne-ajută, deorece fiecare se rușina a și descoperi starea lui. După ce însă vinul își arată puterea, Ioan își călcă pe inimă și puse capetu tăcerii dîcîndu:

gară era gata să se ascundă prin stâncile și străntorile sălbatice ale Balcanilor, am fost în România. Și inima mea de patriot bulgar, sângerindă, nu va uita ceea ce am vădit, nu va uita spectacolul frumos, ce înfățișase capitala României în ziua de 17 August, când în persoana prințului Alecsandru poporul român întempează Bulgaria liberă și independentă.

Destinul României este frumos! Din România ne vin rădălele binefăcătoare ale libertății, rațele redemptării noastre morale. Usurpatorii și trădătorii dela 9 August șeau bine simțimintele cavaleresci ale poporului român, tocmai pentru acesta ei se țineau departe de malurile Dunărei române și și căntau sprijinul în puterea gendarmului dela Reni.

Cu intristare și amărăciune ne gândim, că până acum n'am răsplătit cu nimic poporului român pentru toate astea. În temelia libertății noastre zac osămintele fiilor României, er noi nici două cuvinte de mulțămire n'am pronunțat până acum.

Sciți ore pentru ce? Nu ne acușăți. Poporul bulgar și clasa noastră inteligentă cu evlavia pronunță cuvântul sfânt de *România*, der vai! nu suntem încă pe picioarele noastre; și decă ați nu mai există în Bulgaria iataganul, apoi există rublele, a căroră înruiere e multă mai grăznică, multă mai neindurătoare.

Mare și solemn va fi momentul, când două popore vecine își vor întinde frățesce mâna și vor încheia o alianță puternică, compunând o federațiune întemeiată pe respectarea libertăților reciproce. Nu există absolută nici un singur motiv, pentru ca Românii și Bulgarii să nu trăiescă, precum au trăiți, într'o pace bună și înțelegere, nu există asemenea nici un motiv ca să se mai repete odată resbelul fraticidă între Sârbi și Bulgari.

Sub domnia voastră la Bolgrad și în coloniile bulgare din sudul Basarabiei în curgerea de 30 ani a domniilor libertate și a strălucitului civilizațiune, er acum vai! acolo domnesce un stănovoi și cancelaria sa.

Așa der să trăiescă poporul român, să trăiască regele Carol, să trăiască Iónu Brătianu, numele căruia este strins legat cu emanciparea noastră politică.

Zaharia Stoianoff.

De ce nu pôte dice astfel un popor din patriă, necum un popor străin, și despre Unguri?

SURSE PILEI.

Românii la școlile industriale. După rapoartele școlilor industriale susținute

de universitatea săsescă, în anul școlar 1888/89 au fost: la școlă industrială din Sibiu: 47 învățăcei români pe lângă 353 germani și 81 unguri; la cea din Brașov: 152 români pe lângă 234 germani și 53 unguri; la cea din Sighișoara: 24 români pe lângă 161 germani și 1 țigan; la cea din Bistrița: 21 români pe lângă 86 germani și 42 unguri; la cea din Mediaș: 8 români pe lângă 121 germani, 6 unguri și 9 israeliți; la cea din Sebeș: 13 români pe lângă 62 germani, 70 unguri, 1 israelit și 1 de altă naționalitate; la cea din Orăștia: 34 români pe lângă 34 germani, 46 unguri și 4 cehi; la cea din Agnita: 4 români pe lângă 109 germani, 3 unguri și 1 israelit; la cea din Cohalm: 4 români pe lângă 58 germani și 9 unguri. E de observata, că jidovii și armenii sunt socotiți între unguri, afară de Mediaș. Sebeș și Agnita, și anume 43 jidovi și 1 armeniu. Cu totul sunt deci: 307 români pe lângă 1218 germani, 213 unguri, 43 jidovi, 4 cehi, 1 armeniu, 1 țigan și 1 de altă naționalitate.

Din pașalicul Făgărașului. În ședința dela 16 Septemvre a comitetului administrativ, inspectorul școlar unguresc a făcut arătare, că s'au constituit scaunele școlastice comunale în mai multe comune, în care până acum existau scaunele școlastice întărite de comitetul din Sibiu al școlilor române grănițesce. Cu această ocaziune, fostele scaune școlare au protestat în contra alegerii nouelor scaune, care s'au făcut la porunca stăpânirii unguresce, der protestele au fost fără nici o discuțiune respinse de slujbașii unguresci, cari au fost de față la alegere, fiindcă așa era porunca inspectorului școlar unguresc.

Avemă deci de înregistrat încă o nelegiuire a stăpânirii unguresce în contra școlilor românesce.

Din pașalicul Soinoc-Dobécei. În comuna Chiraleșu, locuită de Români și Sasi, se ținu deunăzile o „ședință“ a reprezentanței comunale. Omenii fiindu la câm; ũ, ședința se ținu cu trei membri, Notarul, ținându în mână o hârtie scrisă unguresce, spuse „adunării“: D-lă fisolgăbiru a poruncit în scrisoarea acesta, ca comuna Chiraleșu (nemțesse Kirieleis) să și schimbe numele; el are deja un nou nume pentru comună și anume: „Cserhalom“. Omenii-lă înțelegă, stau uimiți. Der nu e mult de vorbită porunca e aci și trebuie să i-se supună, dice notarul. „Adunarea“ de 4 omeni decide deci: Comuna Chiraleșu să se numescă de aci înainte „Cserhalom“ și să roge pe ministrul să primescă această

schimbare de nume. Pentru ce să nu mersă? Înainte cu câțiva ani încă a mers, când în comuna Măgheruşu toți Jidovii, și nu sunt puțin acolo, trebuiră să și maghiarizeze numele la poruncă și apoi se rugară să li-se încuviințeze schimbarea numelui! Toți au făcută acesta, afară de unul (onore lui), pe care nu l'a înspăimântată nici amenințarea cu inspectorul de dare. Când aușiră acum țeranii din Chiraleșu, că numele comunei lor, care vine înainte deja în documente din suta a 14-ea, a fost schimbat de „comunitate“ (??), li-se pără lucrul de totu prost și făcură recursu.

Bine făcură locuitorii, de au apelat în contra acestei nelegiuiri unguresce. Der vorba e, că cum de n'au espedat pe notarul Vlădaru cu poruncă cu totu la stăpănu-său fisolgăbiru? Fiți harnici Românilor Chiraleșeni și nu vă lăsați să și bată joc de voi dușmanii numirilor voștre românesce!

Stégul negru-galben la honveđi. Foile unguresce au făcută mare larmă, că la eserițiile de honveđi în Monoru au fost aședate în diferite locuri stéguri negre-galbene. În această privință „Pester Lloyd“ dă din parte competență următoarele lămuriri: Insemaarea locuitorilor comandantilor husarilor concentrați în Monoru cu stéguri negre-galbene s'a făcută pe temeiul dispozițiunei regulamentului de serviciu pentru honveđi, II. punct 21, după care în casu de răboiu, precum și la manevre „cartierele comandantilor superiori au să se facă cunoscute prin stéguri negre-galbene, etc.“. Această dispozițiune nu înlătura stégul naționali alu honveđilor, der e necesar să fiă insemnate comandaturile și cancelariile printr'un singur fel de semne, ca să nu se n'temple greșeli, cari ar pute ave urmări periculoase în casu de răboiu, mai ales că acum honveđimea formeză o parte întregitoare a armatei comune.

Nu era mai bine să citescă șovinistii regulamentul de honveđi, înainte de a face gălăgia pentru ca să rămână apoi cu buzele umflate?

Șbuciumări kulturegyletiste. Pentru grădina ungurescă de copii din Făgăraș, Kulturegyletul va da în timp de cinc ani o subvențiune anuală de câte 200 fl.

Grădina e făcută negreșit pentru Jidovii din Făgăraș, căci Românii doră n'au mâncată bureți nebuni să și dea copii în astfel de cuiburi de maghiarizare.

Două cerculare. Din Lugoșu am primit două cerculare ale I. P. S. S. Episcopului Dr. Victoru Mihalyi de Apșa,

adresate clerului diecesan. În unu circularu se publică catalogul bogatei și prețioase bibliotecă și alu museului diecesan din Lugoși. Biblioteca conține până acuma 2511 opuri. Colecțiunea manuscriselor, stampelor, inscripțiunilor și sculpturilor antice, apoi cea numismatică, de petrifacte, de minerale și plante este considerabilă. Alu doilea circularu primitu conține publicarea enciclicei Papei dela Roma din 20 Iuniu 1888 despre „Libertatea umană“, precum și recomandatiuni pentru cumpărarea unor opuri bisericesci.

„Virtus Romana Rediviva“, societatea studenților din Năsăud, s'a constituită pentru an. 1889/90 în 14 Septemvre în prezența d-lui conducătoru Gabrielu Scridon, profes. gimn., alegându-se: președinte: Tita Popu, stud. de cl. VIII; vicepreședinte: Ioan Prădan, stud. de cl. VII; notaru: Ioan Mititeanu, stud. de cl. VIII; redactoru: Nicolau Tanco, stud. de cl. VIII; bibliotecaru: Dănilă Alușu, stud. de cl. VIII; vicebibliotecaru: Ioan Belciug, stud. de cl. VII; cassaru: Ambrosiu Plăianu, stud. de cl. VII; controloru: Alexandru Popu, studentu de cl. VII.

Invitatoriu la solemnitatea sfințirii noului edificiu școlar gr. cat. din Rodna-vechiă, care se va celebra la 29 Septemvre st. n. a. c. după următorul program: 1) Oficierea cultului divin în biserica parochială gr. cat. cu începutul la 8 ore a. m. 2) Sfințirea edificiului școlar la 10 ore a. m. 3) Prânđu festivă la 1 ora p. m. cu prețul de persoană 1 fl. 20. 4) Petrecere de jocu cu începutul la 8 ore sera. Prețul de intrare pentru o persoană singuratică 1 fl., er în familiă 80 cr. de persoană. Venitul curatest destinat în favorul fondului școlar gr. cat. localu. Suprasolvirile se primesc cu mulțămită și se vor chita pe cale diaristică. *Rodna-vechiă*, la 15 Septemvre 1889. Pentru comitetul arangiatoru: Președinte: Gerasim Domide. Secretaru: Ioan Popu Reteganu.

NB. Stimații domni, cari doresc a participa la această solemnitate, precum și la prânđu festivă, sunt rugați a se însinua negreșit la președintele comitetului arangiatoru până inclusive 26 l. c., pentru a se put face dispozițiunile de lipsă față cu încuarterarea ospetilor și pregătirea prânđului.

Minele de aur din Ardelu îmbogățesc societățile streine. „Harkort'sche Bergwerks-Actien-Gesellschaft“, care a cumpărată mine de aur în Ardelu, e în pozițiune a plăti pentru anul espirat

„Nu m'ar folosi nimic, decă v'asă spune minciuni, că mie imi merge bine. Voi totu nu m'at crede, și eu vreau să am cel puțin mângăerea, voue ca la nisce prietini să vă potă descoperi inima mea. Sciți bine, că eu ca student eram unul dintre cei mai vioi, și că aveam mare trecere și înaintea fetelor. De aceea imi căutam fericirea într'o căsătorie cu zestre mare, și mi-a și succedut, căci eu am câștigat inima unei veduve avute, care era se bucura să capete un bărbat tineru. Eu am fost atătu de orbitu de acea fericire, adecă de a deveni omu avutu, încatu nici nu m'am gândit, că ore potrivită ar fi această căsătorie pentru mine. M'am și înșelat destul de amar, când m'am tređit din acea bețiă de bucurie, și am aflat că ea e o femeia rea și aplecată numai spre certy, și că cu gura ei cea rea a mâncată țilele celui dintăiu bărbat. După ce m'am convins despre acestea, am pierdut toate voia de a mai lucra și nu aveam nici o atragere cătră casă. Și unde nu e înțelegere între căsătorii, unde nu se simte fericit în cercul familiei, acolo omul bucuros își caută distracțiune și petrecere în alte

părți. Eu mergeam bucuros la țerguri și ospețe, și ca să potă scăpa mai ușor din ochii nevestei, am început și un negoț cu cai, care numai câștigă nu imi aducea. Eu prea bine vedeam, că așa nu potă înainta, și de multe ori asă fi fost aplecată a începe altă viață, însă femeia mă certa și batjocurea înaintea servitorilor, dicendă că eu îi prădez averea și că eu, când m'a luat, eram gol ca napolu, și multe altele, cari mă supărau adencu. Să fiu eu batjocurit înaintea servitorilor, asta nu mi convenea, și urmarea era că lipseam cât mai mult de acasă. Cum că o moșă nu pôte prospera, decă nu e bărbatul acasă, și decă femeia e cam domnosă, o sciți voi destul de bine, nu e lipsă de explicare. Am ajuns la atăta, încatu am fost silit a vinde moșia, și acum ne aflăm pe o moșioră seracă, pe care o ținem în arendă. Mie din acea fericire nu mi-a rămas decatu o femeia rea de gură, care e cu mult mai btrână ca mine, și era cu mult mai bine, decă luam una tineră, harnică și fără avere, asă fi câștigat numai eu, și la nici un casu nu puteam să ajungă mai rău, și aveam, de nu altceva,

cel puțin liniște și bună înțelegere în casă.“

Nici unuia dintre amici nu i veni în minte, să facă pe Iónu atent la aceea, cătă vină portă el însuși la nefericirea lui și că ce nedreptate a comis și el cu nevasta lui, căreia i-a jurat credință numai din acel motiv, ca să pună mâna pe bani.

Vasile oftă și dise: „Dămine mulțamescuți, că mai sunt și alții ca mine, nu sunt singur când vine vorba la tânguire. Amice Ióno! Precum la nefericirea ta a contribuit femeata, așa la a mea portă vina părinții mei. Voi sciți, că eu la școlă totdeuna am avut bani destui căci tatăl meu era bogat, și mama mă grijea ca lumina ochiului; ea nu putea suferi, ca eu să duc lipsă de ceva, ba și asta m'ia mai bagat'o în cap, că eu nu trebuie să învăț atăta, fiindcă am avere destulă, și așa mi-am perdită timpul cel scump alu tineretelor și mă îndestuleam cu aceea, că sunt avutu destul și că pe lumea asta nu mi mai pôte lipsi nimic. Eu am luat conducerea economiei încă de tineru, fără de a ave experiența de lipsă, ce o pretinde așa o moșă mare. Ba unde nu aflai și un puu de fetișoră, care asemenea și-a per-

dută părinții de timpuriu, și căreia i-a rămas o frumusecă avere. Mi se părea acum, că fericirea mea și-a ajuns culmea, și nimeni nu se mai îndoia, că eu m'am născut într'o ță bună. Atătea laude și admirări m'au făcută mândru și lăudăros, și credeam că nu sunt numai avutu, der și cuminte. Făceam totu felul de reparări, cum le-am vădit la școlă de agronomie și în alte părți, însă fără de a le pricepe îndestul și fără de a le pută aduce la îndeplinire, și țeranii, cărora le-am spus că voiesc a le arăta, cum au să lucre pământul, dedeu din umeru, căci ei bine vedeau, că eu nu iau în băgare de seamă starea pământului și că făceam lucruri, cari nicicum nu se potriveau cu clima și regiunile noastre. Toți aceia, cari șeau a mă măguli și linguși, o aveau bine la mine și pentru ei era totdeuna masă plină. De slăbiciunile mele șeau să se folosescă foarte bine unii Jidani. Ei negustor eu în continuu cu mine, acum cu cai, mâne cu trăsuri frumoșe, și când diceam, că n'am bani la îndemână, imi dedeu chiar și de aceea, pentru cari eu n'aveam decatu să subscriu un petecut de hârtie, care cu timpul se pre-

o dividendă de 16 $\frac{1}{2}$ procente. Câștigul provine mai ales din mina de aur de la Ruda, în cele șase luni din urmă ale anului trecut. În anul curent s'a scosurăși multă aur, numai pentru lunile Iulie și August se vină 113 chilogramme. Societatea posedă și mina St. Evangelistă dela Zdraholț și mai participă cu 50 procente și la mina unui consorțiu dela Fizeșdu-Măgura.

Omor și jafă. În comuna Tartolț lângă Sătmăr s'a comis într'o familie de șese persoane două omoruri în modul cel mai înfiorător. Despre astă faptă înfricoșată se scrie următoarele: În noaptea dela 13 spre 14 Septembrie s'au găsit morți bogatul proprietar Iosef Jzsák împreună cu fiul său, er ceilalți patru membri ai familiei răniți greu, fără conștiință, încât cei rămași în viață până acum n'au putut fi ascultați din partea comisiei judecătorești. Cercetarea a constatată până acum numai, că năvălirea asupra nenorociților s'a făcută cu intenția de a jăfui, pentru că lipsesc toți banii gata, toate bijuteriile și labelele de păstrare despre 15—20,000 fl. S'a descoperit mai departe, că hoții, după ce au săvârșit fapta, au intrat în pivnița lui Jzsák și și-au petrecut bândă vin până în zorii. Gendarmeria umblă după ei cu toată stăruința închișându până astăzi cinci-spre-șapte persoane. Se presupune, că este și răsunare la mijloc, fiindcă Jzsák făcea mai înainte mare gheșeftu cu cămătăria.

Zăpadă. Pe munții Cibinului și Sădului a nins, spune „H. Z.“, din care pricină temperatura e foarte rece, cum e și la Brașov de câteva zile, unde plouă în toate zilele și unde în săptămâna aceasta a cădută și pără. Zăpadă a cădută și în alte părți ale Carpaților, în Moravia și Boemia.

Vânători de câni. „Sieb. D. Tgbltt.“ Nr. 2794 e informat din Nadeșă despre următoarea „patriotică“ vânătoare de câni: „De vr'o doi ani există în comitatul Târnavei mică ună statută, după care câni trebuiesc supuși la dare. În zilele trecute, după ce primarul de aci s'a înarmat pe sine, pe câțiva jurați ai săi și pe servitorii oficiului cu puști, însoțit de o calfă de hingheru, se duseră din casă în casă, ca să afle câni nesupuși la dare și să-i impusce. În multe locuri erau numai copii acasă și, fără să-i mai facă pe aceștia dinainte atenți despre ceea ce are să se întâmple, câni fură împușcați în curte, așa că bieții copii nu numai se spăriară, ci unii leșinară, și din cauza acesta torturați de spaimă au și adă nopți de insomniă. La începutu

se credea, că de aceea a fost adusă calfa de hingheru din Sighișoara, ca să îngrope câni; der nu! câni au fost aruncați ici și colea în păreu, ba doi zăceu chiar lângă podul de tăere, în fața ferestrei unui locuitor. Se vorbește, că scopul chemării calfei de hingheru a fost, ca el să plătească primarului de fiecare câne câte 10 cr. N'ar fi fost mai ușor, mai cu minte și mai cu scop să noteze câni nesupuși dării și să-i supună acesteia?”

„Frumosă“ meserie pentru un primar și pentru nisce jurați! Vorba e, că părinții copiilor băgați în spaimă lăsa-vorū netrași la dare de sēmă pe acești . . . vânători de câni?

D-șora Irena de Brennerberg, tânăra artistă în violină, al căreia primă concertă a avut un succes strălucit, va mai da, înainte de plecarea sa din Brașov, ună *doilea concertă*, tot în saloanul mare dela Nr. I. Bilete de intrare pentru acestă concertă se pot afla de Lună încolo în librăria d-lui Henric Zeidner (Tergulă grăului).

În sala de balu. Infinitându-se și în Aiud o direcția financiară, trebuia ună locală potrivită, care însă n'a putut fi găsită în acestă mică orașel. În cancelaria inspectoratului de dare de până acum n'avea nici această autoritate locu, necum direcția financiară îndoit de mare. Ce era de făcut? Funcționarii injurau afară pe stradă și în cărciumele de bere, er actele sosite din Sibiu zăceau la calea ferată. În strimțoarea acesta, o parte din acte fură îndesuite în vechia cancelaria a inspectoratului de dare, er cealaltă parte în sala de balu a orașului și în cele două-trei camere ale birtului. Astfel în localul veselei Terpsichore — ori mai bine distu în birtu — sgarie acum penele a deșe omeni și se socotesc dările, spune „Kolozsvar“. Totu aci se voru juri și despăgubirile pentru regali, căci abia în Mai anul viitor va fi cu putință a se găsi ună locală potrivită.

Uniformarea funcționarilor de stat austriaci e proiectată de ministrul președinte Taaffe. Uniforma va consta din tunică veru croite ca tunicile oficerilor de marină, din pantalon veru, șepci veru croite ca ale oficerilor cu șinore de aur, săbii scurte ca cele de marină cu mâneru de aur, der fără porte-epée (ciucure), pălării în trei colțuri. Haiducile pe tunică sunt de diferite colorii, după ministerele de care se țin funcționarii. Semnele de distincțiune sunt stele aședate pe capacul de pe umertu. În serviciu funcționarii vor trebui să porțe uniforma, er afară de serviciu numai

dacă voiesc. Proiectul se va prezenta în curend consiliului de ministri, spre a lua o decisiune.

Un regiment de țigani. La inițiativa principelui Enikeeff, ministrul de resbelu rusescu și-a propus a compune un regiment de cavaleria *neregulată de țigani*. Etă ce dice ministru de resbelu Wanovsky în acestă originală proiectă:

„Din țigani cu înlesnire se pot forma companii de cavaleria neregulată. Aceste companii pot aduce însemnate servicii patriei pe timp de resbelu. Regimentul de cavaleria, compus de țigani, va forma un elementu forte bunu ca regimentu partisanu (*partizanski polk*). Pentru acesta necesar e a disciplina pe țigani. În ori-ce guvernământu, țigani trebuie să fiă concentrați pentru ună anume timp; decă într'unu guvernământu sunt puține familii țigănești, se poțe face concentrare în locuri anume determinate, unde se vor aduna țigani din două-trei guvernamente. În aceste puncturi se vor face exerciții și manevre. În casu de resbelu, contingentul țiganilor călari s'ar pute forma din toți țiganii validi dela vârsta de 20 ani până la 50 inclusiv. Acești țigani vor fi înarmați cu berdanți, șaci, lance, care vor fi ținute în arsenalu și date pe mâna lorū numai pe timpul manevrelorū.“

Cum vă place acesta? întrebă coresp. „Tel. Rom.“ din Bucurescu. După părerea mea ar fi mai nimerit a forma un regiment de țigani *turi de cai*, însărcinați pe timpul resbelului cu singura misiune de a fura cai dela inimiz. Pe acestu teren faraonii sunt tari.

Kossuth. Kulturegyletulū.

Diarele din afară aducă scirea, că guvernul italianu are intențiunea să dea afară din Italia pe Kossuth, fiindcă cu ocaziunea vizitei ce i-au făcutu la Turin Ungurii, cari s'au dus la expoziția din Parisu, a ținută o vorbire, prin care a agitată în contra alianței triple. Fiindu întreatu Kossuth de către omenii foiei „Budapesti Hirlap“, decă e amenințat cu isgonirea din Italia, revoluționarul a răspuns, că nu scie nimic și nici nu crede să fiă adevărată scirea. Der vorba acea, de unde nu e focu nu ese fum, și agitatorul Kossuth o poțe păși și acum la bătrânețe.

Intr'unu articulu alu lui „Pesti Naplo“, în care se vorbește despre espulsarea lui Kossuth, se storisese, că unele cercuri din Viena, negreșit că și cele cimpregurulu Monarchului, sunt forte indignate fiindcă Kulturegyletulū ardelen în adunarea sa dela Gherla, pentru care se rugase și obținuse să fiă de față un reprezentant alu împăratului, a ales pe Ludovicu Kossuth membru de onore alu seu.

Cum se vede, începe a i-se infunda vulpea'n sacu și Kulturegyletului.

Corespondența „Gaz Trans.“

Arghihatū (Selagiu) 1889 18/VIII.

Onorată Redacțiune! Nu pot să mai tac bucuria, în care înotă din pricina progresării treptate cu care ne putem mândri noi subcodrenii români și cătră care, deși între obstacole seculare, totuși cu stégulă fălăind înaintăm. Nu cugetăți că voiesc a mă svércoli la tacturi politice, — nu, căci noi cești pacinici, decă suntem lăsați în pace, ne aflăm în ale noastre. Voiesc însă în câteva șire a vă aduce la plăcută-vă cunoscință, că la noi aici, unde abia o mână de poporenii români sunt, anumit 86 de fumuri, suntem și 'sū uniți în gânduri și simțiri ca creștin buni, avendū conducători bravi atăt în locu cât și în vecinătatea noastră, cum e d-lu Georgiu Popu de Basescu, la ale căru fapte totu românesc, decă stăm a-le chipzui, ne joca inima de bucuria și din inimile noastre răsuna strigătul: „Dumnezeu se ni-lu trăsca la mulți ani buni în pace și sănătate“. Vădendū sătenii noștri, cum alte sate de prin vecin d. e. Asuagiu, Basescu, Băița, Selsigiu, la sfătuirea patronului G. Popu își ridicară biserici pompoze, unde alergă de a afla mângăere sufletescă dosediți fiindu în multe chipuri bieții românași, s'au pus la sfat bunu, din sfat a pornit activitatea și de doi ani încoco și-au strinsu din deciuelă 2000 fl. după socotela făcută în 1 Iulie a. c.

Acum s'au sfătuit să cumpere locu bisericii ce se va edifica după vre-o 3 deciueli încă, și afară de astă deciuelă, ca bisarica totdeuna să aibă bunurile ei, voru să zidescă un grănaru bisericescu, care să dureze din nemu în nemu.

Pentru astă dată numai atăta vă scriu, mai pelargu și mai multu promisă a vă scrie cu altă ocaziune. Cătu de curendū vă voi face rēvaș și despre școlă romănescă dela noi, la care elevii cu dragoste umblă, își cunosc chemarea lorū vădendū astea dela ai lorū, ba sunt nisce copilași micuți, cari vin la școlă fără să fiă îndatorați și totu întrebă, că când va veni *domnul cel bunu* (adecă d-lu Gerge Popu) să le de și lorū cărți ca să potă ceti, „căci de pe acelea vomu învăța mai cu dragu“, dicu ei.

Vă voi scrie despre corul formatu de vre-o 2—3 ani numai, der înălțatoru de inimă.

Școlă ni-e vizitată de d-lu notaru localu Ioan Szabó, care nu atăt din oficiu cătu din simțulu seu verde românesc se grijese de tôte, în biserică ne înalță solemnitatea cu tonul seu

făcea în cambiu (poliță). Acești omeni încă și mai târziu mă încurajară în acea perere, că eu posedu un isvoru de bogăția nescatū, deși cu mine încep a merge tare spre sărăciă. Incepusem a-mi neglija nevasta, care nu rară mă admonia, și căreia îi diceam adeseori „prōstă de pe sate“ și altele. Și când însuși m'am convinsu, că mergu înapoi, am pornit pe alte căi greșite. Am fostu prea mândru a lua bani pe hipotecă, căci voiam să nu scie nimeni, că mie imi trebuiesc bani, și imi propusesem să iau sume mari pe polițe, cari se totu preungeau și se măreau. Acum făcu și altă prostia, vendendū-mi fēnul mai pe nimica. Deși duceam, mare lipsă de gunoiu, eu diceam, că vitele mari nu se renteză și imi procuram oi, pe cari mai târziu le vendui mai pe nimica, și moșia mi-am datu în arendă unui oieru, și fiecare schimbare de felul acesta mă costa o grămadă de bani. Tôte acestea însă nu m'au adus la acea cunoscință, că eu portu tōtă vina, ci tôte le puneam în spinarea „timpurilor rele“, și diceam în gura mare, că agricultura în ziua de astăzi e ocupațiunea cea mai nerentabilă dintre tôte. Acum alungatū fiindu dela moșia și casă, unde se află un fiu de

ai Jidaniloru amintiți, precum vedeți, trebuie să alergu cu băta în mână dela tērgu la tērgu, ca să-mi câștigu pânea de tôte zilele, pe când mai înainte nu imi puteam procura o trăsura destulă de comodă. Acum vedu și eu, că părinții mei trebuiau să-mi dea altă crescere, și că tata cu multu mai bine făcea, să mă fi crescută ca ună omă sirguinciosă și cruțătoră, și să mă fi lăsat să învățu ceva de Dōmne-ajută, decăt să grămădescă la avere, pe care nu-o am putut cărmui. Acum Nicolae, spune cum ți-a umblatū ție? Nicolae cu capul răzimatū pe mână dișe:

„Eu vedu, că vouă v'a surisū noroculū, deși nu v'ați scitū folosi de elu. Eu despre mine asta n'o pot dice, cu tôte că o parte însemnată din vină cade asupra mea. Eu am ereditu dela tatăl meu o moșioră neînsemnată, și am lăsat un postu bunu ce l'am fostu avut ca inspectoru la o moșia baronescă, numai pentru am'i cerca odată noroculū să fiu de capul meu. Deși n'aveam un capitalu mai mărișorū, mi-am propus a-mi cumpăra o moșia mare și scumpă, încă nu'mi cereau decăt o sumă mică ca plată înainte. Sedusū fiindu 'mi-am cumpărată acea moșia scuturându-mă de

totu crucerulū, așa încăt nu 'mi-a rămasu nimic spre a o pute lucra. 'Mi-am propus să facu ceva frumosu și rentabilu, adecă să ridicu un pământu săracu și puținu productivū, der nu 'mi-am socotitū ostenelele nesfēșite și împreunate cu spese enorme, n'am socotitū căți ani trece lucrulū înzadarū, decă nu am capitalu corēspunđetorū spre a pute aduce un pământu sterilu în timpul celu mai scurtu la productivitate. După ce m'am aședatū cum se cade pe acestă moșia părăsită, am pățit' o și cu căsătoria, căci pe tot-dearēndulū unde băteam; la usă, se codu fetele mai de Dōmne-ajută, ele nu voiau să mă înșoțescă la acea moșia. Abia aflai una, care avu curajulū, der ban ca'n palmă, pe când eu aveam lipsă de ei ca nimeni altulū. Cu tôte acestea însă trebuie să mărturisescū spre onorea soției mele, că ea 'mi-a fostu unica mângăiere, 'mi-a fostu credinciosă în tôte necazurile, ce le-am întâmpinatū și că nu 'mi-ar părē rău, când totu ce mai am 'mi-s'ar prăpădi, numai ea să'mi rămână. Se dice, că omenii săraci nu au norocū mai mare ca cei bogăți, această totu nu'mi vine a crede, căci ei simțescū lovitura, care lovesce în căsuța

lorū slăbuțu cu multu mai tare. Ei, așa s'a întâmplatū și cu mine. Am trecut prin tôte câte le poțe întâmpina un om ca mine: ani săraci, căci decă era vr'o lipsă la mine, era cu carulū, daună prin grindine, mōrte în copii, precum și perdere în vite, se totu învėrtiau în jurul meu, prelângă acăsta pe deasupra munca cea mare și grija, că cum pot să iesu mai bine la cale, așa încăt adeseori imi invidiamu servitorulū, care după ce își isprăvia lucrulū se culca odihnitū. Eu adeseori mă miru cum de mai trăsescu, și cum mă mai afiu pe moșioră, și că mă pot ajunge din venitulū ei. Acum mă afiu în stare mai bunicică, așa că nu mă atingū tôte așa de aprōpe, și moșiora mea e în stare acum a produce încodată atăta ca mai înainte, der abia cu a deșea parte i s'a mai urcatū prețulū. Decă cugetū la ostenele cea nesfēșită și nerentabilă ce am avut' o și'mi cunoscū greșela cea mare, atunci sunt de părere, că trebuie să fiu compătimitū, și dorescu ca celū puținu copii mei să o ducă mai bine; însă decă mă uitu cum v'a umblatū vouă, atunci mai că'mi vine a dice, că sunt de invidiatū, și eu de bună sēmă nu mă voi mai tangui.

onor; pentru de a-lu auzi vinu omenii de alte confesiuni la s. maică biserica, și ecă încă unu motivu, prin care poporul nu trage la birtu, căci acolo vede a fi iadul, er rachiul pământesc ilu află la biserica, de unde înălțându-se sufletul la ceru, cere dela Dumnezeu ce-i trebuie.

Vă rog aceste rënduri a-le publica în foia prețuită a D-vostre și anume într'unu număr de Duminecă, care din grațiositatea bunului d-nu G. Popu ne vine și nouă, pentru care mărinositate aducă aci tributul recunoscinței mele, căci aceea foia o ascultă cu dragu românașii noștri nu numai Dumineca, ci și în timpul lor liberu de seara, vinu la școlă și cetescă pe rëndu, deși storeu lacrimi de bucuria auzindul.

Gm.

Rodna-vechiă, Septemvre 1889.

Eminetulu pedagogu român și bărbat de școlă d-lu Vasile Petri, profesor preparandialu, emeritat redactor și proprietar alu mai multor foi periodice și cărți pedagogice-didactice și școlastice, între altele a edat pe spesele sale proprii unu „*Nou abecedaru românesc*” pentru anul primu și alu doilea de școlă, precum și unu „*Legendaru românesc*” pentru anul alu treilea și alu patrulea de școlă, ambele scrise cu ortografia academiei române. Fiă-care din aceste cărți a apărut până acuma în mai multe edițiuni. Aceste cărți s'au primit și dechiarat de cătră mai multe corporațiuni și reuniuni învățatoresci între cele mai bune cărți școlastice. D-lu Vasile Petri, în urma dispozițiunilor ministeriale mai nouă, s'a îngrijit, ca cărțile edate de D-sa să primescă și aprobarea mai înaltă, pe care a și câștigat-o. Cu această ocaziune ambe cărțile „*Abecedarul și Legendarul*” de V. Petri au apărut în edițiune nouă, adăugându-se materialu nou, destul de instructiv. Prețulu acestor cărți este foarte micu pe lângă voluminosul materialu ce conțin.

Cu această ocaziune, am onorea a trage atențiunea Onoratului Publicu, și cu deosebire a Onoratelor Senat școlastice, a direcțiunilor dela școlile românești, precum și a părinților și a turtoror băbăților de școlă, car se interesează de crescerea și luminarea filoror poporului român, ca să procure pentru fi și respective școlarii lor numai cărți bune și aprobate de locurile mai înalte, căci sciutū este, că or ce carte, ca să fiă admisă în școlă, trebuie să fiă aprobată de cătră ministeriu ori consistoriu.

Eu din parte mi încă recomandă cu totă căldura folosirea cărților edate de M. On. D-nu Vasile Petri, pe car în timp de 20 ani, în cariera mea de învățator, le-am folosit cu foarte bun succes, aflându-le ca cele mai practice cărți pentru școlile populare românești, atât din punctu de vedere metodicu, cât și didacticu.

Cărțile susnumite se pot procura deadreptul dela Domnul autor Vasile Petri, profesor emeritat în Năsăud (Naszod), Transilvania.

Silvestru Mureșianu,
înv. rom. cu diplomă.

Sinodulu archidieceșană din Blașiu.

Sinodulu conchiămatu de Preasfințitul Archiepiscopu și Mitropolitu Dr. Ionu Vancea și-a ținut în 16 și 17 Septemvre a. c. în Blașiu ședințele sale, la care au participat mulțime de protopopi și preoți. După celebrarea s. liturghii, pontificându Escelența sa cu aprôpe întregu capitulu și unu număr mare de protopopi, s'a deschis prima ședință printr'o vorbire a capului bisericii, în care acesta a arătat rezultatele păstoriei sale de 20 de ani.

După constituire s'au alesu comisiunile însărcinate a studia și examina proiectele. La ôrele 1 a fostu mare masă la Metropolitulu.

După amădi la 4 ôre s'a deschis ședința a II-a, în care comisiunea de 9 însărcinată cu esaminierea proiectului

pentru reorganizarea esactoratului archidieceșan și crearea postului de revisor și-a prezentat proiectulu, supundu-lu de liberă ven. sinodu, care cu puțină modificare l'a și primitu. În sensulu acestei deciziuni sinodale se înființază unu esactorat constătoru din 15 membri asesori, dintre car 9 voru fi capitulariști, er ceilalți profesori ori alți preoți din gremiu.

În Ședința a III-a din 17 l. c. raportorulu comisiunei respective dă ceterire proiectulu de statute referitor la nou întemeiatulu fondu pentru pensionarea preoților deficienți. Sinodulu primese proiectulu pe lângă unele modificări și întregiri. Acestu fondu va purta numele de „*fondulu Vanceianu pentru pensionarea preoților deficienți gr. cat. ai archidieceșei de Alba-Iulia*”. Ca isvôre la întemeierea acestui fondu voru servi:

1. Suma de 5000 fl. donată de Escelența Sa Presanțitul Metropolitu.
2. Contribuiri anuale deocamdată pe terminu de 10 ani și anume: a) dela Escelența Sa Metropolitulu: 100 fl. b) dela fie-care domnu canonicu câte: 10 fl. c) dela vicariu și protopopi actuali câte: 6 fl. d) dela vice-protopopi și administr. protop. și preoți car servesc în gremiu, — luându-se afară preoți-profesori, car își întemeiază însuși fondulu lor propriu de pensionare, — câte: 5 fl. e) dela parochi, car după venit se împărțesc în trei clase câte 5, 3 și 2 fl.
3. Din oferte și contribuiri benevole.

Înaltulu presidiu aduce la cunoscință donațiunea de 100 fl. a parochului Metea. — Rev. d. vicaru alu Făgărașului Basiliu Rațiu donază apoi o acțiune de 100 fl. dela „Albina”, er M. On. D. Dem. Cuteanu v.-protop. alu Chichindelului o acțiune de 50 fl. dela „Huniădora”. Ambii se obligă a solvi și taxele regulate anuale.

După acestea alu doilea referinte al comisiunei amintite cetescă proiectulu statutelor referitoare la *fondulu viduo-orfanalū* întemeiatu încă la an. 1838, care se primese pe lângă unele modificări și întregiri.

Spre augmentarea acestui fondu voru servi:

1. fondulu deja esistentu care trece peste 90,000 fl.;
2. două din trei părți din contribuiri anuale menite pentru fondulu de pensionare alu preoților deficienți;
3. dela fie-care teologu, care se va căsători cu o fată de laicu și nu de preot archidieceșană câte 100 fl., er dela acela, care va lua în căsătoriă o fată de confesiune streină câte 200 fl.;
4. venitele de pe unu an alu acelor parochii devenite vacante, unde repausatul preot nu lasă preotescu veduvă și orfan după sine;
5. unele taxe dela promoțiuni, și
6. oferte benevole.

Din acestu fondu voru fi beneficiate:

- 1) preotesele veduve până atunci până ce voru rămâne în statulu veduvei și venerându onorea soților decedați voru duce o viață morală și exemplară. 2) orfanii preoțesci după următorea scală: a) cei ce voru înveța vre-o meseriă până atunci până ce voru deveni calfe; b) cei ce voru studia până la finirea studiilor; c) fetele cu crescere bună până la timpul măritărei seu până ce voru deveni maiorene. d) feciorii, car nu voru înveța nici măiestriă nici școlă, până la 16 ani, și e) fetele fără de crescere recerută asemenea până la 16 ani.

Ambele aceste fonduri se voru administra de cătră Ven. Capitulu Metropolitanu și despre manipulare se voru da în fiecare an pe cale cerculară rațiocinii formale și publice.

În ședința a IV-a (ultima) sinodulu primese pe lângă unele modificări proiectulu privitor la procedura ce e de a se observa spre *stirpirea concubinatelor*. — Preasfințitul Archiepiscopu și Metropolitulu mulțimesc apoi membrilor sinodului pentru adheșiunea, iubirea fiescă și zelulu ce l'au arătat er părint. vicaru Basiliu Rațiu mulțimesc în numele întregulu sinodu pentru înțelepăta conducere și părinteșca iubire și pentru neprețuibilele jertfe aduse de Escelența Sa pentru prosperarea învățămētului,

înflorirea bisericii și mângăierea atatu clerului cât și a credincioșilor archidieceșani.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.”

(Serviciulu biurolui de coresp. din Pesta.)

Léva, 21 Septemvre. La banchetu dșe ministrulu-președinte Tisza, că omulu publicității trebuie să aibă în diua de ađi curagiu spre a păși în contra clevețirilor și defăimărilor. Elu toastă pentru aceea, ca să sosescă timpul adevăratei cultur și libertăți, care respinge armele suspiționării.

Berlinu, 21 Septemvre. Se asigură, că în diplomația rusescă se voru face în curēndu mai multe schimbări.

Roma, 21 Septemvre. Părechea împăratescă germană va sosi în 14 Octomvre în Monza, va pleca în 17 Octomvre la Genua unde se va imbarca pentru Neapole.

Belgradu, 21 Septemvre. Metropolitulu Mihailu a primitu marea cruce a ordinului Sf. Sava. — După unii deralierea trenului de persoane este a se privi ca unu act de răsunare alu cătorva funcționari destituiți, după alții ca unu atentat în contra Metropolitului Mihailu.

Londra, 21 Septemvre. În urma unor sciri sosite din Petersburg, pressa rusescă a primitu ordinulu de a se reține dela părtinirea causei lui Boulanger și de a sista publicarea de articuli ațitatori asupra Bulgariei.

ECONOMIA

Despre cassele de păstrare.*

II.

Din diferitele soiuri de casse de păstrare, vomu aminti aici mai întâiu *cassele de păstrare școlare*, pentru tinerime, car au fostu introduse mai întâiu în Germania și car ar trebui introduse și la noi pretutinden.

Suntă mai multu ca 60 de ani de când s'a înființat o asemenea cassă de păstrare școlară în Goslar, în 1833 a urmatu una în Apolda și dela 1848 încôce aceste casse de păstrare în s'au lătitu totă Germania.

Pretutideni, unde s'au înființat cassele de păstrare școlare, ele au fostu salutate cu mare bucuria de cătră poporațiune. Ele au ajutat pretutinden a micșora grijile și necazurile, der totodată — și acesta e folosulu lor de căpeteniă — ele au datu unu puternicu îndemnu tinerimei de a fi sirguitoare, păstrătoare, iubitoare de ordine și cumpetată. De urmările rele, de car se temeau unii la începutu, precum: seducere la invidia, lăcomiă de bani, furtu, nu s'a auzit nicăiri nimic. Adevăratu, că nic unu aședământu omenesc nu e desevșit; și cel mai bun e espusu abuzului. Dér pe lângă micile rele, pe car o bună conducere le pôte ușor încunjura, aduce crescerea în virtutea păstrării atâtă binecuvântare, încatu nimeni nu se mai pôte îndoi de bunătatea și folosele ei.

Cea mai însemnată este adevăratu *cassă de păstrare școlară în școlă poporală*. Ea privesc pe fiecare copil din popor; ea dă cea mai mare garanțiă, că se păstrează cum se cade; ea ține mai tare laolaltă pe păstrătorii ei ca ori ce altă cassă de păstrare ajutătoare. Adevăratu, că cele mai multe casse de felulu acesta nu se facu mari. Dér din picături se compune marea, și aședămintele

*) După Smiles-Schramm.

puține școli. Căsele de păstrare ale tinerimei școlare suntă asemenea nenumăratelor isvôre, ce curgu linu murmurându și car numai în mulțimea lor facu laolaltă ceva mare, car însu curgu modestu mai departe, decât omulu pășesc peste ele. Binecuvântarea lor totuși o aduc. În riulu cel mare curge încă apa isvorului. Tinerimea care a învățat și în privința economică ceva în școlă, va și se o dovedescă acesta și în viața practică. Și riulu, curentulu vieței, atât în ce privesc căștigulu cât și gustarea, va fi mai bun și mai curat, decât va fi nutritu din isvôre mai curate. Nu e ôre lucru întristătoru, ba de multeori înspăimētătoru a vedé, căti bani se prăpădesc tocmai de cătră tineri, car mai întâiu ar trebui să învețe cum să câștige, prin pofta de gătélă și de petreceri, prin aceea că beau, fuméză ș. a.? Cuvintele gôle au ajutat până acuma foarte puțin. Aședămintele publice de crescere anume îndreptate împotriva unor asemenea stricăciuni promitu mai multu ca ori și ce o îmbunătățire a acelor neajunsuri. Pentru ca omulu în vērșă, țeranulu economu ca și lucrătorulu și cărturarulu dela orașu să pôte păstra, trebuie să se dede și să se eserceze încă din cele mai fragede tinereti în păstrare. Prilegiu la acesta fi dă cassa de păstrare școlară. Deja școlarul să învețe, de a nu se îngriji numai pentru sine însuși, ci de a avé totodată puțină grijă și pentru alții, în credință și trica lui Dumnezeu, cu mulțămire și recunoscință, cu deșteptarea înțelegerii pentru binele comunu în școlă, biserică și comună.

Unu grăunte de prevedere, de precauțiune e mai bun decât o măjă de medicamente (lecuri). Cassa de păstrare școlară s'a dovedit ca o armă minunată în luptă contra patimei beției, ea s'a dovedit ca unu mijlocu puternicu de a cresce școlarii în înțelesulu de a face bine cu banii păstrați. Președintele reuniunii pentru cassele de păstrare ale tinerimei în Germania încheiă unu apel, în care provôca a se înființa pretutinden asemenea casse, cu cuvintele: „Necazurile timpului ceru unu ajutoru puternicu, omeni ai faptei. Voi, car voiți a fi omenii faptei, luați și această operă în mâna vōstră! Tinerimea este unu pământu prospēt, care decât își primese adevărată sēmēntă, nu rămâne datoru cu rōdele sale. Cu câtu se va lucra mai credincios și mai serios, cu atâtu mai mare va fi binecuvântarea cerului.”

Afară de aceste casse de păstrare școlare resp. pentru tinerime suntă în Germania diferite casse de păstrare în favôrea junimei. Astfelu esistă de pildă în Dresda dela 1876 o reuniune pentru înzestrarea confirmandilor, care a plătit în 10 ani peste 88,000 de mărci pentru confirmanți. Reuniunea de păstrare din Schemnitz pentru confirmandi are astădi 7000 membri, car posedu vre-o 30,000 de cărțile de păstrare. Acestă reuniune învērte pe anu, intrări și eșiri, vre-o 500,000 mărci. La Pasci 1888 s'au plătit confirmandilor 60,000 mărci. Aceste cifre arată nisce succese foarte îmbucurătoare, mai alesu decât vomu avé în vedere, că ele s'au adunatu totu din crucer și groșite.

Din partea singuraticilor posesori de fabrici, stabilmente ș. a. li-se dă lucrătorilor prin anumite *casse de*

a-și aduna un mic capital și aceste așezăminte sunt sprijinite și de cătră stat.

Deorece, precum am arătat nu se poate da destulă ocaziune omului spre a păstra, a fost un mare merit, ce și l'a câștigat un Englez cu numele Charles William Sikes prin aceea, că mai întâi avu idea de a folosi oficiile poștale în Anglia ca casse de păstrare. Acastă idee a fost realizată de Gladstone în 1861. Deja în 1862 numărul depunerilor în cassele de păstrare ale poștelor se urca la 639,216, reprezentându o sumă totală de 25,376,000 florini și până la finea anului 1878 numărul depunerilor s'au încincit. Astfel la o populațiune de vre-o 34 milioane s'au făcut într'un an 3 1/3 milioane de depuneri în cassele de păstrare la poște, în sumă de vre-o 11 1/2 milioane florini, și din an în an s'au întrebunțat cassele de păstrare ale poștelor în Anglia. În total au fost împărțiti la cassele de păstrare ale poștelor în Anglia la finea anului 1878, 1,892,756 păstrători, și 365 milioane florini se aflau ca depuneri în mâinile guvernului englez, care le administrează printr'o deosebită autoritate. Alte țări, ca Francia, Belgia, Italia și Austria, er în timpul mai nou și Rusia au introdus asemenea casse de păstrare la poște, vedându succesele mari, ce le-au dobândit ele în Anglia. Aceste casse fac posibilă cea mai grabnică punere în lucrare a păstrării, căci în cele mai multe localități se află oficii poștale, nu însă și casse de păstrare.

În Darmstadt (Germania) Wilh. Schwab a înființat la 1880 așa numite casse de păstrare cu crucerulă, cari au avut asemenea un rezultat favorabil, fiind o imitațiã a caselor de păstrare: „Penny“ din Anglia și fiind destinate pentru asemenea persoane, cari pot să se păstreze numai sume de tot mic.

Grija cea mai grea a omului sărac este cum să-și plătească chiria locuinței și cum să-și adune érna banii pentru lemne și cărbuni. Mai ales când érna e foarte frigurosă și duréză mult, ajung mulți în cea mai mare miserie. Mulți sunt siliți atunci a cumpăra pe datoriã, și tocmai pentru că sunt așa de săraci, plătesc materialul de încălzit mult mai scump ca cei bogati, cari pot cumpăra marfă bună la timp în mari cantități și mai efîn. De aceea în Germania în multe locuri s'au înființat casse de păstrare pentru chirii și pentru lemne și cărbuni. Se adună creșterii dela ómenii săraci și li se dau érași înapoi, cu séu fără dobândă, ca să-și plătească chiria și să-și cumpere materialul de încălzit.

Și cu tóte aceste așezăminte foarte numeroase de păstrare, Germanii se jăluesc, că ele nu se întrebunțeză în măsură așa de estinsă, precum ar cere binele întregului popor și mai ales a clasei muncitoare și servitoare. S'a observat de pildă, că servitoarele păstrează acum mult mai puțin ca înainte și că mai de loc nu se împărțesc la cassele de păstrare. Odinioară o servitoare séu slujnică, când se mărita, avea lada plină cu pânză, rufe, haine păstrate. Acum cheltuesc tot ce câștigă pe mândrii și gătelă și n'au aprópe nimic când se mărită.

trării e risipa și ușurința ómenilor tineri din ziua de azi, cari devin tot mai sălbatici prin moravurile lor stricate și prin aceea, că sunt nepăsători pentru o viață strictă morală, activă, cumpătată și economică.

Junimea este, în care se ridică viitorul poporului. De aceea este foarte de lipsă, ca să se combată luxul, efeminarea, patima de a umbla tot numai după plăceri și patima beției și a mândriilor próste, și să se deștepte și cultive simțul pentru o nobilă, binefăcătoare și din punct de vedere economic înțeleptă întrebunțare a banului.

Tipuri din viața animalelor.

Pentru popor și tinerime de Dr. Carol Rolhe Traducere liberă.

Animalele vertebrate.

Mamiferele.

(Urmare.)

Hiena.

Hiena este numele acelu animal nevinovat, despre care s'au istorisit multe întâmplări spăimântătoare. — Marele observator al animalelor, Brehm, a fost cumpărat în Egipt două hiene vârgate, pe cari le-a ținut slobode prin curte, fără ca să încercat vre-odată să fugă. Ele veniau la el și îl cercetau în odaia ce se afla în catul al doilea; când prânzia, le aședa câte odată lângă el la mesă. Ele cerșeau ca și câinii după bucături, zacharul și mâncău foarte bucuros, asemenea și pânea le plăcea de minime, mai ales când era înmuiată în ceai. Hienele se jócă ca și câinii. Când erau despărțite óre-care timp, atunci se salutau la vedere cu strigăte de bucurie.

În menagerii se află foarte adeseori și hiene, și sunt silit să îndeplinească la porunca îngrijitorului lor tot felul de măiestrii.

Nevăstuica.

Pe cât de răntăcioase și sălbate sunt peste tot tóte felurile de jderi, totuși sunt multe exemple și aceste animale se pot îmblânzi. Așa se istorisece, că o dómna engleză a fost îmblânzită între alte animale și o nevăstuică; acesta bea laptele totdeauna din mâinile dómnei sale, dormia ziua pe o perină, érnóptea în cușculiã. — Se juca ca și un câine cu degetul dómnei sale și i-se suia pe mână și pe cap. Ea cunoștea glasul dómnei sale dintre 20 de persoane și când dómna voia să plece undeva, se încerca în totdeauna a o însoți. Acest animal era întotdeauna curios; când era deschisă câte o cutie, ba și când prindea în mână câte un petec de hârtie, se apropia să vedă și ea, că ce este acel obiect; se juca fără frică cu o mătă și cu un câine.

Despre ermelină și dihor înc sunt exemple, că au fost îmblânziți.

Ordinea a 5-a: Pinnipedia.

Cele mai numeroase animale din această ordine sunt fără îndoie câinii de mare.

Câinii de mare sunt nise animale răpitoare, cari trăiesc în apă. Ei sunt în multe privințe asemenea cu animalele din ordinea premergătoare. În privința spirituală câinii de mare stau înapoia animalelor răpitoare de pe uscat, dér totuși sunt exemple, că câinii de mare au fost îmblânziți și folosiți la prinderea pescilor. De însemnătate este și aceea împrejurare la unele soiuri ale acestor animale, că varsă lacrimi de cum vor se întâmplă ca să fiã lipsiți de pui lor. Când este pericolul, atunci muerușca își duce pui în gură, dér îi părăsesc când este urmărită și atunci apoi este rău tractată de bărbătuș. Ursul alb séu de mare se veselesc foarte tare când vede că se jócă pui cânilor

de mare și îi linge pe cei mai tari, cari au învins pe frații lor. — Alte soiuri de animale din această ordine nu bagă de loc în semă când pui lor sunt uciși.

Ordinea a 6-a: Prosimiile séu semimaimuțele.

De această ordine se ține o grupă mică de nise maimuțe, cari trăiesc pe insula (ostrovul) Madagascar; acestea animale umblă mai numai nóptea și fața lor este acoperită cu păr. Ele sunt adeseori foarte fricóse, dér pacnice și bune la inimă.

Ordinea a 7-a: Roșetórele.

Roșetórele, ce-i drept, nu posedă mari daruri spirituale, dér totuși boldul acela de a îndeplini lucruri măestrite, pe care îl arată la facerea cuiburilor și a locuințelor cu mai multe încăperi prin grópe, precum și îngrijirea unora de mijloc de trai pentru anotimpurile mai frigurose, documenteză că ele își pot socoti multe lucruri înainte. Chiar și epurele, pe care îl țin ómenii de prost și lașă dá dovezi de vicleniã și curaj.

Veverița.

În o familie erau ținute de mai multă vreme vre-o câteva părechii de veverițe. Acestea au și făcut adeseori pui, cari au fost de mai multe ori crescuți mari. Bărbatul familiei celei mai bătrâne și-a fost însușit unele năravuri și nu putea fi desvătă de ele. Între altele avea datină a face câte o săritură de plăcere dela rașimul de lături al unui divan (canapeau) către spatele acelu divan. Un prietin al casei a voit odată să încerce, că óre nu s'ar putea acest animal desveta de această datină. El se aședa într'o și astfel pe acelu divan, încât acoperi locul, pe care sarea bucuros acelu bărbătuș.

Când voi bărbătușul să sară ca și până aci pe acelu loc, se lovi de prietinul casei, care durmia la părere și nu se mișca de loc. Animalul încungiură de vre-o câteva ori acelu divan și se încercă a sări din nou. Când a vedut că pedeca nu se depărtează, s'a apropiat de ea și încercă prin împingeri cu botul și cu fruntea a depărta dela acelu loc pedeca. Dér înzadar! O săritură repetată și încercări făcute din nou spre ală mișca p'acelu om, de sine se înțelege că nu au avut nici o urmăre îmbucurătoare. Atunci își perd bărbătușul de veveriță răbdarea. Ca turbat sări pe mâna omului și își implântă binisor dinții în mână, care împrejurare sili pe prietinul casei să sară din acelu loc. Acum devenind locul liber, bărbătușul încep a sări încolo și încópe pe locul acela iubit.

Cloșanul (guzganul).

Șórecii și cloșanii sunt foarte adeseori îmblânziți și învățați a săvârși multe lucruri măestre. Mai mult decât despre nise jucării ale acestor animale se face amintire în istoria de mai la vale, ce o împărtășesc un observator al naturii:

„Eu nu mă simțiam bine“, istorisece acelu observator, „și pentru aceea am rémas în o dimineță cu o óra mai mult în pat ca de obicei și mă ocupam cu cetitul. Deodată însă aud făcându-se un șgomot în un unghet; mă uitai într'acolo și vedu eșind din o gaură un cloșan și după el numai decât altul. Mai întâi ei înaintă cu o prevedere foarte mare, uitându-se în tóte părțile cu ochii lor strălucitori. După ce se simțiră siguri, fugiră încolo și încópe prin odaiă căutând ceva de mâncare. Într'un loc se aflau nise fărîmături de pâne și de jimblă și eu așteptam să le mănec de față cu mine, dér acesta nu s'a întâmplat, ba ce-i mai mult ei fugiră iute în gaură. Eu credeam la început, că ei mă vor fi zărit și pentru aceea s'au băgat în

gaură; dér m'am înșelat, căci după vre-o câteva clipite ei veniră érași la ivelă, dér nu singuri, ci însoțiți de o muerușcă foarte mare de cloșan, pe care o împigau și trăgeu până ce au scos o afară din gaură, aducându-o apoi la locul unde se aflau fărîmăturile. Eu nu imi puteam închipui ce va să însemneze această, până ce la urmă am observat, că muerușca cea bătrână era órbă, căci am vedut-o că pipăia după fărîmături până ce le ajungea; și fiind că se și mișca cam greu, îi aduseră cloșanii cei mai tineri, cari de bună semă vor fi fost pui ei, fărîmăturile chiar în apropiere, fără de a se întinde ea la ele. Eu bucuros aș fi întins vre-o bucură acelei sêrmame muerușei din prânzul ce era lângă mine, de cumva nu mă temeam că voi alunga familia cea bravă. Drept spuendă, am fost într'adever îmșcat de îngrijirea acea copilărescă a animalelor celor tineri, cari au făcut mai mult pentru muma lor cea nepuncticioasă, decât mulți ómeni.

Cloșan îmblânzită.

Pe la anul 1740 umbla un german din oraș în oraș arătând la ómeni 6 cloșani îmblânziți. Un marfor, care a vedut acei cloșani istorisece despre ei următoarele: „Când deschidea cutia, în care se aflau închiși acei cloșani, nici unul dintre ei nu eșia afară până ce nu-i chiama domnul lor pe nume. Indată ce a strigat pe un cloșan pe nume, acesta a eșit numai decât afară din cutie, umbla în două picioare pe lângă domnul lor, se suia după aceea pe un băț și se închina apoi dinaintea privitorilor. După aceea aștepta poruncile domnului séu: fugi încolo și încópe pe acelu băț, se prefăcea că-i mort, se acăța la porunca dată acum cu piciorul cel drept acum cu cel stâng de băț. Plata pentru îndeplinirea acestor lucruri era, că primea libertate a se sui pe domnul séu, a-i linge fața și a mănca o jumătate de nucă ce-o ținea domnul séu în dinți. După ce a îndeplinit cel dintâi cloșan toate lucrurile, toți ceilalți încă au trebuit să le îndeplinească; plata așiderea au primit-o ceștialți ca și cel dintâi, afară de unul, care în loc de nucă s'a împărțit de-o predică mustrătoare, deorece a fost greșit ceva; acest cloșan a ascultat cu supunere și cu capul plecat predică și s'a ascuns apoi rașinat în cutie. După săvârșirea acestora cei cinci cloșani trebuiră să mai facă unele mișcări anumite, trebuiră mai în urmă să jóc pe masă; după joc veni lucrul și la sberături și cosorări. Fînd că măestrul a vedut, că pe unele dómne le-a cuprins frica, rosti un cuvânt și numai decât a fost pace. În decursul jocului cloșanul păcătoș se tot uita pe furia la jocul soților séi.

Epurele.

Epurele se încercă a-și ascunde de vênător cu multă vicleniã culcușul séu. Așa el nu fuge nici-odată în direcțiune óblă ci face adeseori sărituri cruce și curmedise, numite și minciuni; el face adeseori o cale foarte lungă și apoi se perde deodată prin o săritură mare în lături. Odată a fost urmărit un epure bătrân și cu acestu prilej el veni la culcușul altui epure, îl spăria pe acesta și se aședa apoi în locul lui, și scapă prin această șireteniã de vênător. Ba s'au vedut epuri urmăriti amestecându-se printre ciurțile vitelor de casă, unde apoi n'au putut fi urmăriti de cătră câni. Epurii mai bătrâni sunt cu mult mai greu de vênat, decât cei mai tineri, deorece ei au pățit multe. Dacă epurii sunt tineri, atunci foarte ușor se pot îmblânzi, ba se întâmplă, că ei închei prietini cu câni.

(Va urma.)

MULTE SI DE TOATE.

Musicanți princieri.

Se numără câțiva printre prinți și prințese, ba chiar printre capetele încoronate, cari sunt adevărați artiști. Astăzi regina Victoria și fiă-sa prințesa Luisa sunt cunoscute ca organiste di-

și sburdalnică. In etatea lui de 30 de ani a fost actor la mai multe teatre din Paris cu deosebire la teatrul Porte-Saint Martin, unde a jucat în totdeauna cu mare succes.

Calendarul săptămânii. Table with columns for dates (Septembrie 1889) and names (Sorele, Căleand. Gregorian, Căleand. Iulian). Includes names like Mauriciu, Tecla, Gerhard, etc.

Tergul de rimători din Steinbruch. La 16 Sept. n. starea rimătorilor a fost de 122.407 capete, la 17 Sept. au intrat 2881 capete și au ieșit 1426 rămânând la 17 Sept. un număr de 123.862 capete.

Cursul pieței brașovului. Table with columns for various items (Banconote românești, Argint românesc, etc.) and their values.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 18 Sept. 1889

Table of commodity prices in Budapest. Columns include Săminte (Grâu Bănățenesc, etc.), Săminte vechi ori nouă, and Produse div. (Sem. de trif., etc.).

Bursa din București din 6 Sept.

Table of stock market prices in Bucharest. Columns include Valori (Rentă română perpetuă, etc.), % (5, 6, 7, 8, 10), and ȘB. comp. (98, 97, 82, etc.).

„Azienda-Phönix“ In adunarea generală din 3 ale l. c. s'au luat deciziuni foarte însemnate și înbucurătoare. Societatea de asigurare în contra incendiului „Azienda“ s'a fusionat cu c. r. priv. „Phönix“.

PUBLICAȚIUNE. Din fundațiunea D-ului med. Ioha Plecker sunt de a se da în împrumut 2000 fl. pe lângă siguranță ipotecară și pupilară și pe lângă camete de 6%.

Advertisement for H. ARONSOHN & Comp. BRAȘOVU. Includes an illustration of a transport vehicle and text describing services for transport of goods and machinery.

Turnătoria de feru și fabrica de mașini a lui SCHLICK.

SOCIETATE PE ACȚII ÎN BUDAPESTA

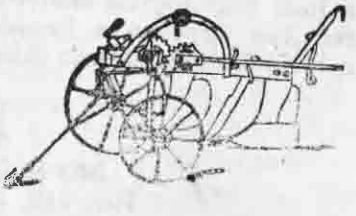
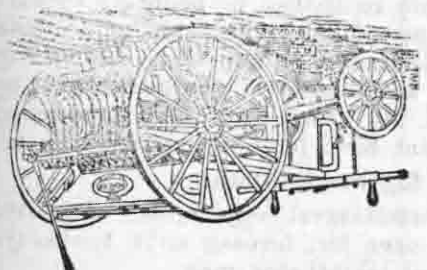
FABRICA ȘI DIRECȚIUNEA: VI. Aeuss. Waitznerstr. 1696—1699.

BIROUL ÎN ORAȘU ȘI DEPOSITULU: VI. Podmaniczkygasse 17.

GARNITURI DE TREIERATU CU VAPORU ȘI CU VERTEJU (GÖPEL).

Pluguri patent. ale lui SCHLICK cu 2 și 3 fiare.

Mașini de sămănatu în brazdă „HALADAS“ ale lui Schlick.

Pluguri-Royal patent. ale lui Schlick și Pluguri originale Vidats cu unu fieru, unelte agricole, grape, fărîmători de bulgări, tocători, tăietori de sfece, mașini pentru a scote mustu sfeceleuru, sfărîmători de porumbu (cucuruzu), mori pentru sfărîmatu, mori pentru curățitu, mori pentru măcinatu.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

Observare. Ne onorăm a aduce la cunoștința p. t. D-loru mușterii, că deși am mutat partea cea mai mare a birourilor noastre ce se aflau în Budapesta VI, Podmaniczkygasse No. 17, în etablismentulu fabricei noastre aflătoru: Budapesta, VI., Aeussere Waitznerstrasse Nr. 1696—99, totuși susținem în interesul și pentru comoditatea onor. d-nr clienți unu birou în orașu, în localitatea de mai susu, unde vom ține unu depositu din 600 produsele noastre de obiecte pentru țidiri și de mașini agricole.

Directia turnătoriei de feru și a fabricei de mașini a lui SCHLICK — societate pe acții.

„ALBINA“ 85,16

Institutu de creditu și de economii
FILIALA BRAȘOVŪ

Amanetěză hărtii de valoare
ȘI DE CELEA ROMĂNESCĂ

până la 85% din valoarea lor după cursul de zi, și anume cu interese de
6% decă suma împrumutului trece peste v. a. fl. 1000.
6 1/2% decă suma împrumutului este sub v. a. fl. 1000.

Informațiuni mai de aprópe se potu lua
đilnicu în biroulu institutului, piață No.
90, dela 8—2 ore d. p.

Celu mai bunu mijlocu din lume pentru curățitu este universalu

SĂPUNŪ DE CURĂȚITŪ METALURĪ,

premiatŭ la tóte espozitiunile. Pentru metalu, aurŭ, argintŭ, ferestri, sticle și oglinđi, pachetatŭ în cutii cu câte 100 bucăți. Brutto 4 3/4 Kilo.

Depositulu principalu
la
SIGMUND JUNGER,
Budapesta, Révay-Gasse No. 8.

Vendătoriloru se acordă rabatŭ insemnat

Cu măruntșilŭ se póte căpeta la renumitele băcănii, marchitanii, prăvălii de metalurĭ și unelte din tóte localitățile.

150,6—4

Preparatele antiseptice
ale lui
Dr. GUST

pentru îngrijirea dinților și a gurei au unŭ efectŭ escelentŭ, curățitorŭ, conservătorŭ și întăritorŭ asupra organelorŭ gurei.

Aceste preparate conținŭ afară de cele mai bune materii tolosite până acuma spre acestŭ scopŭ, și **nouă mijloce cu unŭ efectŭ însemnatŭ antisepticŭ**, adecă care împedecă stricarea séu putredirea dinților, precum și înbolnăvirea gingiilorŭ.

I flaconŭ cu apă de gură à 50 cr. și à 1 fl.
suficientă pentru mai multe săptămânĭ.

I cutioră cu prafŭ de dinți à 25 cr. și à 50 cr.

I borcănelŭ cu pastă de dinți à 40 cr.

Depositulu principalŭ la **FRIEDRICH STENNER**, farmacia la
„LEULŪ DE AURŪ“ în Brașovŭ. 66

Arverési hirdetmėnyi kivonat.

A brassói kir. törvėnszék, mint telekkőnyvi hatóság, közhirrē teszi, hogy „Albina“ n.-szebeni takarék és hitelintézet brassói fiok-telepe végrehajtatónak Nika Iuon végrehajtást szenvedő elleni 400 frt. tőkekövetelés és járuléku iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvėnszék a Zernesti kir. bíróság területén lévő, Holbák határán fekvő, a holbáki 41 számu tjkvben A+ foglalt 74 hr. sz. ingatlanra 160 frt.

131	"	"	23	"
528	"	"	19	"
540 és 541	"	"	29	"
702, 718, 719	"	"	115	"
813	"	"	14	"
816, 817, 818	"	"	174	"
1445	"	"	87	"
1476	"	"	20	frt-ban

ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fenneb megjelölt ingatlanok az 1889 évi September hó 26-ik napján délelőtt 9 órakor Holbák község irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban elrendelte.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-us értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1889 évi Iunius hó 30-én.

A kir. törvėnszék mint tkvi. hatóság.

EXPOZIȚIUNEA UNIVERSALA DIN PARIS.

Ocasione unică pentru vizitatorii români!

A SE ADRESA:

GRAND HOTEL DACIA

41. Boulevard St. Michel. Paris.

Hotelierŭ românŭ. Bucătăria română-francesă.

104,25—23

Arverési hirdetmėny.

K. Lamberger és fia brassói czég végrehajtatónak Bedirianu Ioan hirsovai (Romania Dobrudza) lakós végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 371 frt. 10 kr. tőkekövetelés és ennek 1888 évi Iulius hó 17-ik napjától járó 6% kamatai 19 frt. 55 kr. perbeli 9 frt. 65 kr. végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 5 frt. 50 kr. és a még felmerülendő költségeknek kielégítése végett az 1881: LX. t.-cz. 144. 1-a alapján és a 146. §-a értelmében brassói kir. törvėnszék (a hosszufalusi đir. járásbíróság) területén lévő Hosszufalu határán fekvő a hosszufalusi 1723 sz. tjkból időkőzben a hosszufalusi 2484 sztkben A+3359 és 3360 hrsz. a. foglalt ingatlanokra 415 frt. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartására határidőül 1889 évi September hó 24-ik napjának délelőtti 8 órája Hosszufalu község irodájában tüzetik ki.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 41 frt. 50 kr. készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés napjától számítandó 25 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 30 nap alatt, a ugyanazon naptól számítandó 45 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6%-os kamattal együtt az 1881 évi Deczember hó 6-án 39,415/I. M. szám alatt kelt rendeletben előirt módon a brassói kir. adóhivatalnál, mint birói letéti pénztárnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az ezen árverési hirdetmėny kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverés feltételek a hivatalos órak alatt ezen kir. birnőség, mint telekkőnyvi hatóságnál és Hosszufalu község elöljáróságánál tekinthetők meg.

Az elrendelt árverés a fentirt telekjegyzőkönyvben feljegyezett, ezen árverési hirdetmėny egy példány a bíróság hirdetmėnyi táblájára kifüggesztett, továbbé kifüggesztés végett az árverési feltételek pedig megtekinthetők végett egy-egy példányban Hosszufalu község elöljáróságának nem különben ezen árverési hirdetmėny egy-egy példány összes szomszédos községekben a helybeli szokás szerint azonnali körözés végett a nevezett káz égcŭ elöljáróságaihoz megküldetni, és tekintve, hogy a kikiáltási ár 300 frtot meghalad, ezen árverési hirdetmėnynek törvėnszerű kivonata egyszeri közzététel végett végrehajtható ügyvédjének kiadátni rendeltetik, a ki egyuttal utasíttatik, hogy a közzététel igazoló lappeldény az árverés foganatosítására kiküldöttnek adja át.

Ezen árverési hirdetmėny az egyidejűleg megállapított árverési feltételekkel együtt az 1881 évi: LX. t.-cz. 153. §-a intézkedéséhez képest a keresetre hozott első végzésre előirt szabályok szerint az érdekelteknek megküldeni rendeltetik.

Kelt Brassóban, 1889 Május hó 25 napján.

A brassói kir. törvėnszék mint telekkőnyvi hatóság.

Arverési hirdetmėny.

Az „Albina“ nagyszebeni takarék- és hitelintézet brassói fioktelepe végrehajtatónak Skurtu Ioan és Skurtu George O-toháni lakós végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 412 frt. tőkekövetelés és ennek 1888 évi november hó 4-ik napjától járó 6% kamatai 37 frt. 80 kr. s végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 2 frt. 50 kr. és a még felmerülendő költségeknek kielégítése végett az 1881: LX. t.-cz. 144 §-a alapján és a 146 §-a értelmében brassói kir. törvėnszék (a zernesti kir. járásbíróság) területén lévő O-tohán határán fekvő az O-toháni 44 sztkben a 827/1 828 és 829/1 hrsz a fekvőkre 14 frt., az 1302/1 és 1303/1 hrsz. ingatlan 9 frt. 2058 hrsz, ingatl. 7 frt. 4144 és 4145 hrsz. ingatlanokra 8 frt. a 4814 a/2 4814 b/2 és 4815 b/2 hrsz. az ingatlanokra 8 frt az 5176 b/2 5176 a/2 a 7676 b/2 7677/2 és 7678/2 hrsz. ing. 3 frtban a 8344 a és 8344 b hrsz ing. 3 frt. a 8479/1 és 8480/1 hrsz. ing. 1 frt.: a 8532 hrsz. ingatlanra 3 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Az árverés megtartása határidőül 1889 évi September hó 25-ik napjának délelőtti 10 órája O-tohán község irodájában tüzetik ki.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi November hó 1-én 3333 sz. a. kelt m. kir. igazságügyministeri rendelet 8 § ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Vevő köteles a vételárt két egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés napjától számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 30 nap alatt, az ugyanazon naptól számítandó — nap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számítandó 6%-os kamattal együtt az 1881 évi Deczember hó 6-án 39,415/I. M. szám alatt kelt rendeletben előirt módon a brassói kir. adóhivatalnál, mint birói letéti pénztárnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Az ezen árverési hirdetmėny kibocsátásával egyidejűleg megállapított árverés feltételek a hivatalos órak alatt ezen kir. bíróság mint telekkőnyvi hatóságnál és O-tzhán község elöljáróságánál tekinthetők meg.

Az elrendelt árverés a fentirt telekjegyzőkönyvben feljegyezett, ezen árverési hirdetmėny egy példány a bíróság hirdetmėnyi táblájára kifüggesztett, továbbé kifüggesztés végett az árverési feltételek pedig megtekinthetők végett egy-egy példányban O-tohán község elöljáróságának nem különben ezen árverési hirdetmėny egy-egy példány összes szomszédos községekben a helybeli szokás szerint azonnali körözés végett a nevezett községek elöljáróságaihoz megküldetni át.

Ezen árveréshirdetmėny az egyidejűleg megállapított árverési feltételekkel együtt az 1881: évi LX. t.-cz. 153. §-a intézkedéséhez képest a keresetre hozott első végzésre előirt szabályok szerint az érdekelteknek megküldeni rendeltetik.

Kelt Brassóban, 1889 Május hó 31 napján.

A brassói kir. törvėnszék mint telekkőnyvi hatóság.